

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	17. november 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 24. november 2000 {{SPA}} dagsordenspunkt rådsmøde (indre marked, forbruger og turisme) den 30. november 2000 {{SPA}} vedlægges Erhvervsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme)

den 30. november 2000

16. november 2000

Sag 95-810-74

EM0322

1. Turisme og bæredygtig udvikling [*](#)
2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om produktsikkerhed i almindelighed, KOM(2000)139 [*](#)
3. Forslag til forordning om EU-fødevarerlov, oprettelse af en Europæisk Fødevarermyndighed m.m. [*](#)
4. Forsigtighedsprincippet {{SPA}} Forberedelse af DER i Nice [*](#)
5. Overforgældning [*](#)
6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, direktiv 97/7/EF og direktiv 98/27/EF, KOM(1998)468 endelig udgave [*](#)

7. Fremme af forbrugertillid ved elektronisk handel - statusarbejde [*](#)

8. Opfølgning på eEurope 2002 handlingsplanen, KOM(2000)330 [*](#)

9. Forum for Det Indre Marked og forbrugerne [*](#)

10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Fællesskabets institutioner og organer og om fri udveksling af sådanne oplysninger [*](#)

11. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000)275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276 [*](#)

12. Meddelelse fra Kommissionen om forsyningspligtigheder i Europa, KOM(2000)580 endelig udgave [*](#)

13. Ændret forslag til Rådets forordning (EF) om EF-mønstre, KOM(2000)660 [*](#)

14. Forslag til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412 [*](#)

15. Grønbog om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked, KOM(98)596 [*](#)

16. Ændrede forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) og direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling, KOM(91)174 endelig udg. [*](#)

17. Formandskabernes fælles arbejdsprogram [*](#)

18. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 7 [*](#)

19. Strategien for Det Indre Marked for service [*](#)

20. Mærkning og sporing af genetisk modificerede organismer [*](#)

1. Turisme og bæredygtig udvikling

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har nedsat fire arbejdsgrupper, der i overensstemmelse med Rådets konklusioner om turisme og beskæftigelse fra 1999 sætter fokus på bæredygtig turismeudvikling samt mulighederne for fremtidigt at forbedre vilkårene for at skabe vækst og beskæftigelse i europæisk turisme på et bæredygtigt grundlag. På baggrund af det hidtidige arbejde har det franske formandskab taget initiativ til at afholde et seminar om turisme og bæredygtig udvikling den 22. november 2000 i Lille, og Kommissionen har vedtaget en statusrapport om opfølgning af Rådets konklusioner.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen nedsatte i 1998 en Arbejdsgruppe på Højt Plan vedrørende Turisme og Beskæftigelse med reference til Kommissionen og i samråd med medlemslandene. Arbejdsgruppens formål var at sætte fokus på

turismens jobskabelse samt på mulighederne for at forbedre vilkårene for vækst og beskæftigelse i europæisk turisme. Arbejdsgruppen afsluttede sit arbejde i oktober 1998 med rapporten "Europæisk turisme og nye partnerskaber for job".

Kommissionen fulgte op på arbejdsgruppens arbejde i en meddelelse af 28. april 1999 "Forbedring af turismens beskæftigelsespotentialer: Opfølgning af konklusionerne og henstillingerne fra Arbejdsgruppen på Højt Plan vedrørende Turisme og Beskæftigelse" - KOM(1999) 205. I meddelelsen understreges relevansen af arbejdsgruppens konklusioner og nødvendigheden af, at medlemslandene tager arbejdsgruppens konklusioner i betragtning og effektiviserer EU's indsats for turismen.

På den baggrund vedtog medlemslandene på Rådsmøde (Indre Marked) den 21. juni 1999 en række rådskonklusioner om turisme og beskæftigelse. I konklusionerne anerkendes turismens økonomiske betydning, behovet for at forbedre erhvervets konkurrenceevne samt vigtigheden af dels bedre at udnytte turismens bidrag til vækst og beskæftigelse, dels af at skabe bedre integration af turismepolitiske hensyn i øvrige fællesskabs politikker. Samtidig anmodes Kommissionen og medlemslandene om i et tæt samarbejde og under hensyntagen til nærhedsprincippet at udnytte turismens bidrag til vækst og beskæftigelse ved at lette adgangen til og udbredelsen af information, opgradere uddannelse og kompetence, forbedre kvaliteten samt den bæredygtige udvikling i turismen. Kommissionen blev anmodet om at informere Rådet om resultatet af arbejdet i 2000.

I overensstemmelse med Rådets konklusioner og for at konkretisere anbefalingerne fra Arbejdsgruppen på Højt Plan vedrørende Turisme og Beskæftigelse har Kommissionen nedsat fire arbejdsgrupper bestående af eksperter, erhvervsrepræsentanter mv. udpeget af medlemslandene. Arbejdsgruppernes indsats fokuserer på i) viden og information, ii) uddannelse og kompetence, iii) kvalitet samt iv) bæredygtighed.

Som en foreløbig information til Rådet har Kommissionen den 7. november 2000 vedtaget en statusrapport "Opfølgning af Rådets konklusioner om "Turisme og beskæftigelse"" KOM(2000) 696. Statusrapporten informerer om Kommissionens arbejde iværksat for at følge op på Rådets konklusioner fra 1999. Desuden foreslås retningslinier for det fremtidige arbejde eksempelvis i form af nedsættelse af en fem arbejdsgruppe med fokus på moderne informationsteknologi samt fortsættelse af arbejdsgruppernes arbejde med henblik på, at Kommissionen ultimo 2001 kan præsentere en komplet analyse af nationale politikker, god praksis og fællesskabsforanstaltninger, der har haft en positiv indvirkning på europæisk turisme.

Det franske formandskab afholder den 22. november 2000 i Lille et seminar om turisme og bæredygtig udvikling for at sætte fokus på en bæredygtig turismeudvikling og mulighederne for fremtidigt at forbedre vilkårene for vækst og beskæftigelse i europæisk turisme på et bæredygtigt grundlag.

På rådsmøde (Indre marked, Forbruger, Turisme) den 30. november 2000 præsenteres resultaterne af seminaret i Lille, ligesom Kommissionen vil redegøre for indholdet af statusrapporten om turisme og beskæftigelse.

1. **Nærheds- og proportionalitetsprincippet**

Kommissionen har ikke eksplicit udtalt sig om sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet. Arbejdet er iværksat med udgangspunkt i Rådets konklusioner og herunder kravet om hensyntagen til nærhedsprincippet.

2. **Gældende dansk ret**

Sagen berører ikke dansk lovgivning.

3. **Høring**

Kommissionens statusrapport, som netop er modtaget, vil blive sendt i høring i Specialudvalget for Industri og Regionalpolitik.

Danmark har udpeget repræsentanter til at deltage i arbejdsgrupperne, ligesom repræsentanter fra dansk turismes brancheorganisationer mv. er inviteret til at deltage i seminaret.

4. **Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser**

Sagen har ingen direkte lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

5. **Samfundsøkonomiske konsekvenser**

Sagen har ingen direkte samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

6. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om produktsikkerhed i almindelighed, KOM (2000)139

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har den 5. maj 2000 oversendt et forslag til generelt direktiv om produktsikkerhed til Rådet og Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentets miljø-, sundheds- og forbrugerudvalg afgav betænkning den 20. oktober 2000, og der stemmes om Europa-Parlamentets ændringsforslag den 16. november 2000. Direktivforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november under det franske formandskab med henblik på vedtagelse af en fælles holdning/politisk enighed.

Forslaget ændrer det eksisterende produktsikkerhedsdirektiv (92/59/EØF). Det præciserer forholdet mellem det generelle produktsikkerhedsdirektiv og særdirektiver om produktsikkerhed ligesom anvendelsesområdet udvides. Produkter, der kan anvendes af forbrugerne i forbindelse med en tjenesteydelse, foreslås omfattet af produktsikkerhedsdirektivet, eksempelvis udstyr til brug i et motionscenter. Ligesom produkter, der oprindeligt var bestemt for fagfolk, men nu anvendes af forbrugerne, foreslås omfattet af {{SPA}} eksempelvis gør-det-selv produkter.

Producenter og distributører forpligtes efter forslaget til at underrette produktsikkerhedsmyndighederne, hvis de konstaterer, at et produkt, de har markedsført, er farligt. De bliver forpligtede til at samarbejde med myndighederne for at imødegå disse risici, og i yderste konsekvens til at egen drift trække det farlige produkt tilbage fra markedet.

Kommissionen får mulighed for at give de europæiske standardiseringsorganisationer mandat til at udarbejde europæiske standarder. Hermed bliver det lettere at sikre, at produktsikkerhedsdirektivets generelle sikkerhedskrav er opfyldt, når et produkt er produceret efter denne type standarder. Medlemsstaternes forpligtelse til markedsovervågning og til at håndhæve bestemmelserne præciseres. Bestemmelserne om notifikation og informationsudveksling strammes op og udvides ligesom det bliver lettere, at Kommissionen foretager et hurtigt fællesskabsindgreb for at imødegå en fare.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen har den 5. maj 2000 oversendt et ændringsforslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om produktsikkerhed i almindelighed (92/59/EØF) til Rådet og Europa-Parlamentet.

Direktivforslaget har hjemmel i art. 95, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

Ændringen af produktsikkerhedsdirektivet gennemføres ved vedtagelse af et nyt direktiv om produktsikkerhed, hvori ændringerne er indarbejdede.

I det følgende anføres de væsentligste ændringer:

1.1. **Forholdet mellem det generelle produktsikkerhedsdirektiv og særdirektiver om produktsikkerhed**

Forholdet mellem det generelle produktsikkerhedsdirektiv og særdirektiver præciseres.

Udover at produktsikkerhedsdirektivet skal anvendes på produkter, som ikke er omfattet af særdirektiver, fastslås det, at produktsikkerhedsdirektivet også kan anvendes i de tilfælde, som særdirektiverne ikke dækker.

1.2. **Anvendelsesområde**

Det præciseres, at også produkter, der kan forventes anvendt af forbrugerne i forbindelse med en tjenesteydelse vil være omfattet af direktivforslagets anvendelsesområde. Eksempelvis udstyr til brug i et motionscenter.

Anvendelsesområdet udvides i direktivforslaget til produkter, der under rimeligt forudseelige betingelser forventes anvendt af forbrugerne, f.eks. gennem nye salgskanaler og ændrede brugsvaner, selvom produktet ikke primært var bestemt for dem, fx gør-det-selv produkter.

1. Vurderingen af om et produkt er sikkert

Kommissionen bemyndiges til efter en komité-procedure at give de europæiske standardiseringsorganer mandat til at udarbejde europæiske standarder. Der er formodning for, at et produkt produceret efter disse standarder vil være i overensstemmelse med produktsikkerhedsdirektivets generelle sikkerhedskrav. Opfylder en harmoniseret standard ikke direktivets almindelige sikkerhedskrav kan Kommissionen trække standarden helt eller delvist tilbage efter en nærmere angivet procedure.

1. Pligter for producenter og distributører

Et af midlerne til at sikre, at producenterne kan gøre sig bekendt med risici, som allerede markedsførte produkter frembyder, er bl.a. angivelse af producentens identitet på produktet, hvor dette er hensigtsmæssigt. Det gør det muligt for forbrugerne at tage direkte kontakt til producenten og oplyse om fejlen. Dette vil samtidig styrke producenternes selvkontrol.

Når producenter og distributører vurderer, at et produkt, som de har markedsført ikke er sikkert, får de pligt til omgående at informere de kompetente myndigheder, herunder om hvilke forholdsregler, de har taget. Producenter og distributører forpligtes til at samarbejde med myndighederne om de forholdsregler, der tages for at undgå risiciene ved de produkter, som de har leveret. Myndighederne fastlægger reglerne for dette samarbejde. Som noget nyt forpligtes producenterne til også i yderste konsekvens at tilbagekalde farlige produkter, der allerede befinder sig ude hos forbrugerne.

1. Markedsovervågning og håndhævelsesbeføjelser

Medlemsstaterne skal sikre, at direktivet håndhæves effektivt og give Kommissionen meddelelse herom.

Myndighederne forpligtes til at overvåge markedet tættere. Som eksempler på dette nævnes bl.a. beføjelser til at påbyde en tilbagetrækning af farlige produkter, som allerede er leveret til forbrugerne, overvågningsprogrammer for bestemte produktkategorier, opdatering af videnskabelig viden og periodiske rapporter om overvågningsaktiviteterne. Forbrugerne og andre berørte parter skal endvidere have mulighed for at klage til en produktsikkerhedsmyndighed.

• Notifikation og informationsudveksling

Notifikationsforpligtelsen ændres, således at også foranstaltninger vedrørende begivenheder, som kun har virkning lokalt, skal meddeles Kommissionen, hvis disse oplysninger kan være af betydning for produktsikkerheden i andre medlemsstater.

Rapex-systemet, der vedrører hurtig udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen ved alvorlige risici for forbrugernes sundhed og sikkerhed, ændres:

- Notifikation på grund af en "alvorlig og umiddelbar risiko" ved et produkt ændres til en "alvorlig risiko for forbrugernes sundhed og sikkerhed, der kræver hurtig indgriben".
- Når en producent eller distributør på frivillig basis aftaler en foranstaltning med en myndighed eller træffer en sådan på eget initiativ skal Kommissionen fremover informeres.
- I overensstemmelse med notifikationspligten kræves som udgangspunkt også underretning, hvor risikoen kun vedrører medlemsstatens eget område.
- Rapex-systemet kan med hjemmel i direktivet også udvides til at omfatte ansøgerlande, tredjelande og internationale organisationer.

1. Hurtig indgriben på fællesskabsniveau

Betingelserne for, at Kommissionen kan vedtage et hasteindgreb på Fællesskabsplan lempes. Der skal således ikke længere foreligge en anmodning fra en af medlemsstaterne, før Kommissionen kan vedtage et hasteindgreb. Endvidere ændres betingelsen om, at der skal foreligge en "alvorlig og umiddelbar risiko" for at et hasteindgreb kan vedtages til "en alvorlig risiko, der kræver hurtig indgriben". Denne ændring begrundes med, at også risici, der først viser sig på sigt, skal kunne begrunde et hasteindgreb. Som noget nyt indføres en betingelse om, at Kommissionen skal høre et videnskabeligt fællesskabsudvalg, der er kompetent med hensyn til den pågældende risiko, hvor et sådan udvalg findes.

Hasteforanstaltningernes gyldighed udvides fra højst 3 måneder i dag til et år med mulighed for yderligere et-årige forlængelser. Hvor fællesskabsforanstaltningerne vedrører et specifikt individuelt fastlagt produkt eller parti af produkter, gælder foranstaltningen dog uden tidsbegrænsning. Et forbud mod et bestemt parti barnevogne vil f.eks. være gyldig uden tidsbegrænsning, mens et forbud mod phthalater i legetøj er gyldig et år ad gangen.

2. Forbud mod eksport af farlige produkter til tredjelande

Der introduceres et forbud mod eksport af farlige produkter til tredjelande under nærmere vilkår. Formålet er at hindre, at farlige produkter, der ikke må sælges i medlemslandene, havner hos forbrugere uden for EU. Forbudet finder dog først anvendelse efter en afgørelse fra Kommissionen om hurtig indgriben på Fællesskabsniveau. I afgørelsen kan det også bestemmes, at der ikke skal gælde et eksportforbud.

1.9. Udvalgsprocedurer

Der nedsættes et udvalg til at bistå Kommissionen med administrationen af direktivet. Komitéproceduren afhænger af det spørgsmål, der behandles. Forskriftsproceduren skal bruges ved indgreb på fællesskabsplan samt fastlæggelse af mandater til udarbejdelse af europæiske standarder.

Rådgivningsproceduren skal anvendes ved 1) fastlæggelse af retningslinier for producenternes og distributørernes underretningspligt, hvis de bliver vidende om at have markedsført et farligt produkt 2) udarbejdelse af retningslinier for funktionen af rapex samt 3) spørgsmål om anvendelsen af direktivet.

1.10. Fortrolighed

Det præciseres i forslaget, at bestemmelser om fortrolighed ikke må forhindre produktsikkerhedsmyndigheden i at videregive oplysninger til sikring af et effektivt markedstilsyn samt adgang til at udføre de nødvendige håndhævelsesaktiviteter for at beskytte forbrugernes sikkerhed. Fortrolighedsbestemmelsen skal kun kunne bringes i anvendelse, hvor der er tale om oplysninger, som ifølge deres natur må betegnes som forretningshemmelighed er. Myndigheden kan dog afgøre, at disse hensyn må vige for hensynet til beskyttelsen af forbrugernes sikkerhed og sundhed. I så fald skal myndigheden sikre, at disse oplysninger beskyttes mod utilsigtet udnyttelse.

1.11. Statusrapporter

Hvert tredje år efter den 1. januar 2003, hvor direktivet skal være implementeret i medlemsstaterne, skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af direktivet.

1.12. Direktivets gennemførelse

Direktivet skal være implementeret senest den 1. januar 2003. Fra denne dato ophæves det nugældende produktsikkerhedsdirektiv 92/52/EØF.

Europa-Parlamentet forventes at afgive sin udtalelse den 16. november 2000. Et opfølgende notat om Europa-Parlamentets ændringsforslag vil blive fremsendt.

Direktivforslaget skal behandles på rådsmødet den 30. november 2000 med henblik på politisk enighed/fælles holdning.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene i direktivet om produktsikkerhed falder ind under Det Europæiske Fællesskabs grundlæggende beføjelser og at disse kun kan nås ved hjælp af foranstaltninger på fællesskabsplan.

Formålet med alle de foreslåede ændringer er at gøre det eksisterende produktsikkerhedsdirektiv mere effektivt og sikre en mere ensartet gennemførelse af bestemmelserne.

Kommissionen anfører, at såfremt de markedstilsynsordninger og strategier for håndhævelse af direktivets bestemmelser, der etableres, ikke er tilstrækkelig effektive, kan målene i direktivet imidlertid ikke nås.

Kommissionen finder det derfor nødvendigt med en klarere definition af medlemsstaternes forpligtelser for så vidt angår fastlæggelse af hensigtsmæssige midler og procedurer til at håndhæve direktivet. Kommissionen påpeger, at disse forpligtelser ikke må gribe ind i interne institutionelle strukturer, administrativ praksis og fordelingen af beføjelser mellem de institutionelle og administrative niveauer og sektorer i medlemsstaterne.

3. Gældende dansk ret

Det gældende direktiv 92/59/EØF om produktsikkerhed i almindelighed er gennemført i dansk ret ved lov nr. 364 af 18. maj 1994 om produktsikkerhed. Loven gælder for ethvert produkt, der bringes i omsætning samt for de tjenesteydelser, der har tilknytning til et produkt jf. § 1, stk. 1. Når der ved eller i henhold til anden lov er fastsat bestemmelser til gennemførelse af specifikke EU-forskrifter om sikkerhedsaspekter eller risikokategori er i forbindelse med et produkt, finder produktsikkerhedsloven ikke anvendelse for så vidt angår disse aspekter jf. produktsikkerhedslovens § 1, stk. 5.

Et produkt vurderes som sikkert, hvis det ikke indebærer sundheds- og sikkerhedsfare for personer eller ejendom, når det anvendes til det forudsatte formål eller på en måde, som det forventes anvendt på jf. § 6.

Når et produkt er fremstillet i overensstemmelse med de sundheds- og sikkerhedskrav, der er fastsat i lovgivningen, anses produktet for at være sikkert jf. § 7, stk. 1. Hvor der ikke findes sådanne krav i lovgivningen, vurderes et produkts sikkerhed i forhold til danske standarder, der er baseret på en europæisk standard, en ren dansk standard, det aktuelle tekniske niveau samt den sikkerhed, som brugerne med rimelighed kan forvente, eller god forretningsskik jf. § 7, stk. 2.

Ifølge § 8 må kun sikre produkter bringes i omsætning, ligesom tjenesteydelser, kun må udføres, hvis de er sikre. Det påhviler enhver, der bringer et produkt i omsætning at træffe alle rimelige foranstaltninger for at hindre fare for person eller ejendom, herunder at oplyse om en risiko for fare og i sidste instans at trække et produkt tilbage fra markedet, jf. § 9.

Produktsikkerhedslovens §§ 11-13 giver myndighederne en række beføjelser i forbindelse med håndhævelsen af loven. Som eksempel kan nævnes påbud om advarselmærkning, afhjælpning af en farlig egenskab, salgsstop samt destruktion af produktet.

Produktsikkerhedsloven indeholder en undtagelse fra lov om offentlighed i forvaltningen. De almindelige bestemmelser om tavshedspligt i forvaltningsloven og straffeloven finder ligeledes anvendelse inden for produktsikkerhedslovens område. Oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold er omfattet af tavshedspligten.

4. Høring

Følgende organisationer er blevet hørt vedrørende forslaget: Advokatrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, Dansk Postordreforening, De samvirkende Købmænd, Det Danske Handelskammer, FDB, FDM, Forbrugerrådet og Håndværksrådet.

Følgende myndigheder er blevet hørt vedrørende forslaget: Justitsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Fødevaredirektoratet, Miljø- og Energiministeriet, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Arbejdstilsynet, Beredskabsstyrelsen, By- og Boligministeriet, Dansk Gasmateriel Prøvning, Elektricitetsrådet, Færdselsstyrelsen, Jernbanetilsynet, Lægemiddelstyrelsen, Miljøstyrelsen, Statens Luftfartsvæsen, Sundhedsstyrelsen og Telestyrelsen.

Der er ikke modtaget svar fra følgende organisationer: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Dansk Handel og Service, Dansk Postordreforening og FDB.

Det Danske Handelskammer, De samvirkende Købmænd og FDM havde ingen kommentarer til ændringsforslaget.

Forslaget har endvidere været forelagt specialudvalget for forbrugerbeskyttelse med inddragelse af organisationerne.

Advokatrådet kan generelt tilslutte sig direktivforslaget, som det finder tilgodeser et højt niveau for beskyttelse af forbrugernes sundhed. Rådet finder det dog uhensigtsmæssigt, at definitionen af et produkt er blevet udvidet, således at bl.a. gør-det-selv-produkter bliver omfattet af direktivet, idet producenter af disse produkter vil kunne risikere indgreb mod produkter, som er ganske sikre ved kyndig anvendelse i erhvervslivet. Producenten pålægges hermed unødigt hæmmende erhvervsvilkår, idet han vil være nødsaget til at optimere sine produkter med henblik på uforudset anvendelse af produktet hos en forbruger. Rådet foreslår, at problemet afhjælpes ved en frivillig mærkningsordning for disse produkter, der herefter alene må afsættes til professionelle. Denne mærkningsordning foreslås gennemført i forbindelse med bestemmelserne om europæiske standardiseringsmandater. Adgangen til at benytte denne mærkning skulle kunne trækkes tilbage ved producentens culpøse overtrædelse af markedsbegrænsningen.

Dansk Industri finder, at direktivforslaget ikke vil medføre nogen forbedring af produktsikkerheden, idet det ikke er dokumenteret, hvilke foranstaltninger der kan forhindre nye tilfælde af usikre produkter. Dansk Industri finder også, at der

med direktivforslaget vil blive skabt overlappende lovgivning i forhold til særdirektiver om produktsikkerhed, mere administration og en usikker retsstilling for producenterne. Der udtrykkes endvidere bekymring om muligheden for en forskellig fortolkning af produktsikkerhedsdirektivets bestemmelser, hvorfor det foreslås, at der indføres en mulighed for at anke produktsikkerhedsmyndighedernes afgørelser til en europæisk instans. Dansk Industri har endvidere fremført, at det ikke var rimeligt, at EU skulle forbyde eksport af farlige produkter, hvor importlandet har sin egen markedskontrol.

Forbrugerrådet er positivt indstillet overfor direktivforslaget og fremhæver en lang række forbedringer, som rådet anser for at være væsentlige forbedringer, herunder, større åbenhed omkring notifikationssystemet, direktivets anvendelse i forhold til tjenesteydelser, gør-det-selv-produkter, muligheden for europæiske standardiseringsmandater, forbudet mod eksport af farlige produkter samt stramningen af forpligtelsen til markedskontrol. Forbrugerrådet foreslår, at Rapex-systemet udvides til at omfatte ansøgerlande, tredjelande og internationale organisationer. Endvidere ønsker rådet, at der, i forbindelse med vurderingen af om et produkt er sikkert, også inddrages et hensyn til forbrugere med et særligt behov. Som eksempel nævnes handicappede.

Håndværksrådet finder, at bestemmelsen i direktivets art. 2a, der definerer, hvad der forstås ved et produkt, bør præciseres, idet formuleringen "under rimeligt forudsigelige betingelser" af rådet findes egnet til at skabe usikkerhed og uforudsigelighed for erhvervsdrivende, da det ikke klart fremgår, hvornår et produkt er omfattet af bestemmelsen.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

De foreslåede ændringer til produktsikkerhedsdirektivet forventes at kræve lovændringer i produktsikkerhedsloven på følgende områder:

Forholdet til speciallovgivning om produktsikkerhed

Behovet for at koordinere tilsynsindsatsen mellem specialmyndighederne og de generelle produktsikkerhedsmyndigheder medlemslandene imellem skal præciseres i dansk lovgivning.

Pligter for producenter og distributører

Pligten for producenter og distributører til at informere de kompetente myndigheder om et produkt, som de har markedsført, og som de nu vurderer til at være usikkert samt til at samarbejde med myndighederne om forholdsregler, der tages i forbindelse med farlige produkter vil kræve en lovændring. Ligeledes vil kravet om, at producenter og distributører i sidste instans skal tilbagekalde produkter, der allerede er leveret til forbrugerne, kræve lovændring.

Vurderingen af om et produkt er sikkert

Efter direktivforslaget indføres en formodning for, at et produkt er sikkert, når det er produceret i overensstemmelse med europæiske standarder, udarbejdet efter et mandat med hjemmel i direktivforslaget. En sådan formodningsregel findes ikke i den danske produktsikkerhedslov, og vil derfor kræve en præcisering i produktsikkerhedsloven. Det vil endvidere være nødvendigt at ændre produktsikkerhedsloven således, at henstillinger fra Kommissionen om retningslinier for vurderingen af om et produkt er sikkert i overensstemmelse med direktivet inddrages i de muligheder, der opregnes i loven ved vurderingen af om et produkt er sikkert.

Markedsovervågning og håndhævelsesbeføjelser

Det skønnes nødvendigt med en præcisering i produktsikkerhedsloven af kontrolmyndighedernes opgaver og forpligtelser.

Hurtig indgriben på fællesskabsniveau samt forbud mod eksport af farlige produkter til tredjelande

Forslagets bestemmelser om hurtig indgriben på fællesskabsniveau samt forbudet mod eksport af farlige produkter til tredjelande under visse særlige vilkår skønnes at medføre en justering af produktsikkerhedsloven.

Det forventes, at den udvidede notifikationspligt samt stramningen af forpligtelsen til markedsovervågningen vil medføre behov for yderligere årsværk hos produktsikkerhedsmyndighederne.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Direktivforslaget medfører en skærpelse af producenternes og distributørernes forpligtelser, bl.a. i form af en forpligtelse til at informere produktsikkerhedsmyndighederne om produkter, som de har markedsført, og som de nu vurderer er farlige.

For så vidt angår forslaget om, at der skal være en formodning for, at produkter, der er produceret i overensstemmelse med europæiske standarder tillige opfylder sikkerhedskravet, vil der hermed skabes mere klare referencepunkter for, hvornår et produkt er sikkert. Dette kan være en hjælp for virksomhederne, som vil få et redskab, der vil gøre det lettere for virksomhederne at vurdere, hvornår et produkt er sikkert.

Styrkelsen af markedstilsynet vil endvidere være til fordel både for forbrugerne og erhvervslivet. Forbrugerne opnår en større sikkerhed for, at produkter på markedet ikke udgør en fare for deres sundhed og sikkerhed. For erhvervslivet vil styrkelsen af markedstilsynet betyde, at den illoyale konkurrence fra virksomheder, der ikke opfylder produktsikkerhedskravene, vil kunne imødegås mere effektivt.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 7. april 2000. Grundnotat er fremsendt den 31. marts 2000.

Sagen skønnes at burde nævnes i Folketingets Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg.

3. Forslag til forordning om EU-fødevarelov, oprettelse af en Europæisk Fødevaremyndighed m.m.

Nyt notat

Resumé

Som et væsentlig led i sin hvidbog om fødevarer sikkerhed har Kommissionen fremsat et samlet forslag om en generel fødevarelov på fællesskabsplan, oprettelsen af en fødevaremyndighed og indretning af de såkaldte "rapid alert" systemer med tilhørende bestemmelser om krisehåndtering. Formålet med fødevareloven er at danne basis for et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne ved at fastlægge generelle definitioner og principper samt procedurer for beslutninger på området. Oprettelsen af en Europæisk Fødevaremyndighed har især til formål at styrke den videnskabelige og tekniske opbakning bag fællesskabets lovgivningsaktiviteter med den eksisterende ekspertise i medlemsstaterne. Vedtagelse af en EU-fødevarelov og oprettelse af en fødevaremyndighed vil medføre ændringer i gældende lovgivning, men en vedtagelse vil ikke i sig selv nødvendigvis medføre gennemførelsesforanstaltninger i Danmark. Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

1. Baggrund

Kommissionen forventes på rådsmødet at fremlægge et forslag om en generel EU-fødevarelov, herunder oprettelse af en Europæisk Fødevaremyndighed m.m.

Fødevareministeriet har endnu ikke modtaget et endeligt forslag, og nærværende notat er derfor baseret på ministeriets forventninger til det endelige forslags udformning.

Forslaget forventes at være baseret på TEF artikel 37, 95 samt 152 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF art 251.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen betragter det som en prioriteret opgave at sikre, at EU's borgere er beskyttet af de højeste normer for fødevarer sikkerhed. Hvidbogen afspejler denne holdning, hvoraf det fremgår, at fællesskabets fødevarelovgivning skal opdateres, således at der tages højde for de øgede krav vedrørende forbrugersundhed, fødevarer sikkerhed og fødevarer kvalitet.

For så vidt angår oprettelse af en fødevaremyndighed i fællesskabet, er dette primært begrundet i et ønske om at skabe rammerne for en kapacitetsforøgelse og styrkelse af arbejdet med at fremlægge videnskabelige vurderinger og råd om fødevarer sikkerhed, ernæring, dyresundhed, dyrevelfærd og plantesundhed, som vedrører sundhedsbeskyttelsen af forbrugerne.

Dernæst forventes det foreslået, at myndigheden skal have det daglige ansvar for opretholdelse af notifikationssystemer vedrørende fødevarer og foder, som bruges til at advare om risikable produkter på markedet.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til en generel EU-fødevarelov forventes at omfatte hele fødevarekæden, herunder foderfremstilling. Det er Kommissionens målsætning, at den vil indføre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, og at den vil placere det primære ansvar for sikker fødevareproduktion hos landbruget og producenterne samt i grossist- og detailledet. Det forventes fastslået, at EU-foranstaltninger skal bygges på forsigtighed sprincippet. Sporbarhed bliver et centralt emne. Et vigtigt punkt bliver også håndtering af fødevarekrisesituationer, de såkaldte "rapid alert"-systemer.

I næsten al fødevarelovgivning i fællesskabet, som vedrører forbrugerens sundhedsbeskyttelse, er det en forudsætning for udformningen, at der foreligger en videnskabelig vurdering som grundlag for fastlæggelsen af beskyttelsesniveauet. Sådanne vurderinger gennemføres generelt af de videnskabelige komitéer etableret af Kommissionen, hvoraf Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler spiller den afgørende rolle på ; fødevarerikkerhedsområdet. Det videnskabelige komitéssystem er efter Kommissionens opfattelse overbelastet, hvilket forsinker lovgivningsarbejdet til skade for varetagelsen af fællesskabets aktiviteter på området.

Forslaget om oprettelse af en EU-fødevaremyndighed vil have som det primære mål at styrke disse funktioner på fællesskabsplan. Grundlæggende elementer er etablering af en videnskabelig ekspertise i institutionen, som kan indsamle og bearbejde data og organisere den videnskabelige behandling af disse med henblik på at afgive videnskabelige udtalelser og råd om fødevarerikkerhed.

Der lægges vægt på at se fødevarerikkerhed i et bredt perspektiv, hvor såvel plante- og dyresundhed som forurening af foder og miljøforureninger er vigtige faktorer, ligesom der peges på, at også arbejdsmiljøproblemer skal kunne inddrages.

Fødevaremyndigheden skal oprettes som en uafhængig institution med egne styrende organer, og vil således ikke være underlagt tjenestebefalinger fra Kommissionen. Der skal etableres en bestyrelse sammensat af en repræsentant fra hver medlemsstat, fem fra Kommissionen og ti udpeget af Europa-Parlamentet, hvoraf fem skal repræsentere forbrugerne og fem andre interessenter. Bestyrelsen skal vedtage budget, udstikke generelle retningslinier til den ansvarlige direktør, vedtage det årlige arbejdsprogram o.l.

Direktøren, som udpeges af bestyrelsen efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet, skal stå for driften, stå til ansvar for bestyrelsen, rapportere om aktiviteterne til Europa-Parlamentet m.v. En rådgivende komité sammensat af en repræsentant fra hver medlemsstat skal bistå direktøren i udøvelsen af dennes opgaver og sikre tæt samarbejde med de kompetente organer i medlemsstaterne.

Det er hensigten, at institutionen skal arbejde tæt sammen med den eksisterende nationale ekspertise på området ved at sikre det hertil fornødne netværk. De videnskabelige udtalelser, som lægges til grund for lovgivningen, skal således stadig udstedes af en videnskabelig komité eller paneler, sammensat af uafhængige eksperter fra medlemsstaterne, udpeget for tre år ad gangen. Det forventes foreslået, at den videnskabelige komité skal koordinere panelernes aktiviteter og selvstændigt afgive udtalelser på tværssektorielle områder. Der foreslås oprettet otte paneler - opdelt efter ekspertiseområder.

Foruden Kommissionen vil det blive foreslået, at Europa-Parlamentet og den enkelte medlemsstat kan anmode myndigheden om en videnskabelig udtalelse.

Myndigheden skal - udover afgivelse af de videnskabelige udtalelser på vegne af komitésystemet - selvstændigt kunne bistå Kommissionen med teknisk assistance, f.eks. ved udarbejdelse af tekniske bestemmelser, og den skal indsamle data i bred forstand med henblik på at styrke det videnskabelige arbejde og på at kunne identificere kommende kriser vedr. fødevarerikkerhed, som kan bruges til at advare medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Det er hensigten, at myndigheden skal administrere "rapid alert" systemer vedrørende både fødevarer og foder.

Der lægges vægt på, at de videnskabelige eksperter er uafhængige, at der sikres stor offentlig indsigt i myndighedens og komitéernes arbejde, og at den tilvejebragte viden kommunikeres ud til offentligheden på effektiv vis.

Placering af institutionen forventes ikke fastlagt i forslaget, men nødvendigheden af let adgang til IT-faciliteter, transport m.v. vil blive fremhævet.

4. Udtalelser

Europa-Parlamentet skal udtale sig om det konkrete forslag, når det fremlægges.

Den 25. oktober 2000 vedtog Europa-Parlamentet imidlertid en beslutning om Kommissionens hvidbog om fødevarer sikkerhed.

I denne udtalelse støtter Europa-Parlamentet oprettelsen af en europæisk fødevarer myndighed, som et videnskabeligt referencepunkt for Den Europæiske Union og dens medlemsstater baseret på princippet om videnskabelig integritet, akademisk dygtighed, uafhængighed, ansvarlighed, gennemsigtighed og forståelighed. For så vidt angår uafhængighed, fremhæver Europa-Parlamentet, at fødevarer myndighedens uafhængighed og høje akademiske kvalitet kun kan sikres, hvis Kommissionen og EU's øvrige institutioner udstyrer myndigheden med tilstrækkelige finansielle og personale mæssige ressourcer. Endvidere opfordrer Europa-Parlamentet Kommissionen til at betragte blandt andet gennemførelse af et rammedirektiv om generel fødevarer sikkerhed som et prioriteret målområde, som bør viderebehandles samtidig med og med samme frister som lovgivningen om oprettelse af en europæisk fødevarer myndighed.

5. Gældende dansk ret

Fødevarer loven er den primære ramme for de fødevarer sikkerheds aspekter, som skal behandles af myndigheden, men også lovgivningen om dyresygdomme, foder m.v. indeholder sådanne aspekter.

6. Konsekvenser

Vedtagelse af en EU-fødevarer lov og oprettelse af en fødevarer myndighed af den skitserede karakter vil medføre ændringer i gældende lovgivning, men en vedtagelse vil ikke i sig selv nødvendiggøre gennemførelsesforanstaltninger i Danmark, eftersom forslaget er stillet i form af en forordning, som er direkte anvendelig i forhold til den nationale lovgivning.

For så vidt angår institutionen, skal denne finansieres over fællesskabets budget og vil således ikke have særskilte statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke umiddelbart at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Notat om den forventede udformning af forslag om oprettelse af en fødevarer myndighed har været i høring i §2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevarer udvalg. Det fulde forslag vil blive sendt i høring, når forslaget foreligger i sin endelige udformning.

Der er indkommet følgende høringssvar:

Specialarbejderforbundet (SiD) støtter oprettelsen af en Europæisk Fødevarer myndighed og understreger samtidig, at arbejdsmiljøforhold bør indgå i de videnskabelige vurderinger og råd.

FDB har ingen bemærkninger - udover en generel bekymring om EU-institutionernes omfang.

De Samvirkende Købmænd har ingen bemærkninger.

NNF støtter oprettelsen af en Europæisk Fødevarer myndighed, og det bemærkes med tilfredshed, at arbejdsmiljøet skal kunne inddrages i fødevarer sikkerhedsbegrebet. Forbundet går i den forbindelse ud fra, at arbejdsmiljø-eksperter bliver tilknyttet Fødevarer myndigheden, ligesom lønmodtagerinteresser naturligvis skal være repræsenteret ligeværdigt med erhvervs- og forbrugerinteresser.

HORESTA hilser principielt en Europæisk Fødevarer myndighed velkommen, som kan bidrage med et øget videns- og informationsniveau i EU om fødevarer. Foreningen finder det vigtigt, at den Europæiske Fødevarer myndighed baseres på det bærende princip om at dække hele fødevarer kæden fra jord til bord i relation til fødevarer sikkerhed. Endvidere henviser foreningen til det betydelige antal måltider, som dagligt produceres i branchen, og mener på det grundlag, at hotel- og restaurantsektoren bør være repræsenteret i Fødevarer myndighedens bestyrelse. Endelig finder foreningen, at ud fra beskrivelsen af Fødevarer myndighedens kompetencer/beføjelser er definitionen "myndighed" misvisende.

Fødevarer Industrien (Dansk Industri) kan tilslutte sig etableringen af en institution i EU, der kan tilvejebringe det videnskabelige grundlag vedrørende risikovurdering og varetage kommunikation på området. Det fremhæves i den forbindelse, at Fødevarer myndigheden kun bør beskæftige sig med risikovurdering og ikke risikomanagement. Samtidig kan Fødevarer Industrien tilslutte sig Fødevarer myndighedens rolle, for så vidt angår risikokommunikation, og tolker

formuleringen om, at Fødevaremyndigheden bør være den centrale institution for forbrugerinformation, som udtryk for, at institutionen i kraft af sin kapacitet skal sikre et ensartet informationsgrundlag og ikke fungere som egentlig informationsenhed i bred forstand. Den nye institutions uafhængighed er fundamental og skal sikres, både for så vidt angår eksisterende EU-institutioner, nationale myndigheder og interesseorganisationer. For så vidt angår den nuværende opbygning af videnskabelige komitéer i EU, forventer Fødevareindustrien, at der sker en ny organisering med etablering af Fødevaremyndigheden, som bør være den faglige autoritet i EU inden for sit felt, der baserer sine afgørelser på et netværksprincip, og således at dens anbefalinger ikke efterfølgende giver anledning til modstridende opfattelser mellem medlemslandene. Der bør i forlængelse heraf fastlægges klare procedurer for, hvordan der sker tvistbillæggelse omkring videnskabelige indstillinger. Fødevareindustrien finder det vigtigt, at Fødevaremyndigheden finansieres udelukkende gennem midler fra EU.

Forbrugerrådet finder, at det umiddelbart virker, som om der mangler en afklaring af ansvars- og kompetencefordelingen mellem henholdsvis "en uafhængig institution med egen styrende organer, der ikke er underlagt tjenestebefalinger fra Kommissionen", og det forhold, at man tilsyneladende forventer, at myndigheden selvstændigt skal kunne bistå Kommissionen med teknisk assistance. Rådet henviser i øvrigt til sit hørings svar i forbindelse med Kommissionens hvidbog om fødevarerisiko, hvor rådet med visse forbehold har anført, at etablering af et fødevareragentur kan være en gevinst. Det vil dog være afgørende, at de videnskabelige medarbejdere er uafhængige af politiske og økonomiske interesser, og at der sker en klar adskillelse mellem det videnskabelige og det politiske niveau (risikovurdering og risikohåndtering).

Danske Slagterier (DS) støtter oprettelsen af en Europæisk Fødevaremyndighed og er enige i, at Fødevaremyndigheden skal varetage spørgsmål i hele kæden fra jord til bord, og at arbejdet skal være baseret på de internationale principper for risikoanalyse. DS finder, at det hidtidige system med videnskabelige komitéer har ikke vist sig tilstrækkelig effektiv. Det forventes, at den nye Fødevaremyndighed, der skal besidde egen videnskabelig ekspertise og koordinere samarbejde mellem de enkelte medlemslandes eksperter, kan udnytte de til rådighed værende videnskabelige ressourcer optimalt. Endvidere mener DS, der er behov for en klar opgavefordeling mellem de nationale fødevaremyndigheder og Fødevaremyndigheden. I betragtning af at Fødevaremyndigheden skal være en uafhængig institution med egen bestyrelse, finder DS, at Kommissionen fortsat vil få stor indflydelse, da fem af bestyrelsens poster skal besættes med Kommissionens repræsentanter. Ligeledes finder DS, at forbrugerne får en relativt større indflydelse i forhold til de øvrige interessenter, der jo skal dække forskellige led i produktionen. For så vidt angår finansieringen, mener DS, at det er nødvendigt, at der fra begyndelsen afsættes tilstrækkelige økonomiske og personalemæssige ressourcer, så Fødevaremyndigheden hurtigt kan blive effektiv og få international gennemslagskraft. Endelig er det væsentligt, at Fødevaremyndigheden får en central placering i Europa, så koordinationen med de øvrige tjenester kan optimeres.

Landbrugsrådet er positiv overfor oprettelsen af en Europæisk Fødevaremyndighed og henviser i øvrigt til Danske Slagteriers hørings svar.

8. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Forsigtighedsprincippet {{SPA}} Forberedelse af DER i Nice

Nyt notat

Resumé

Kommissionen vedtog den 2. februar 2000 en meddelelse om forsigtighedsprincippet, KOM(2000)1. Meddelelsen blev oversendt til Råd og Parlament den 4. februar 2000.

På topmødet i Feira blev der truffet beslutning om, at forsigtighedsprincippet skulle sættes på dagsordenen for Det Europæiske Råds møde i Nice den 7-8 december 2000. Det franske formandskab har på denne baggrund iværksat arbejdet med udarbejdelse af en ministererklæring om forsigtighedsprincippet, som kan forelægges Stats- og regeringscheferne i Nice.

Folketinget er blevet orienteret om arbejdet med formandskabets erklæringsudkast i forbindelse med Miljø- og Energiministerens samråd om sagen i Miljø- og Planlægningsudvalget den 24. oktober 2000, samt i forbindelse med Miljø- og Energiministerens besvarelse den 18. oktober 2000 af spørgsmål 15 (alm. del - bilag 48) fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Det forventes at Formandskabet på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 vil orientere om indholdet i erklæringen, der forventes vedtaget på et udenrigsministermøde forud for Nice topmødet {{SPA}} enten den 20.-21. november eller den 5.-6. december 2000.

1. Baggrund og indhold

Rådseklæringen skal ses som ministerrådets reaktion på Kommissionens meddelelse om forsigtighedsprincippet. Erklæringen er endnu ikke færdigforhandlet, men i det senest foreliggende arbejdsrapport herom fra formandskabet foreslås det blandt andet, at der i erklæringen indgår følgende hovedsynspunkter:

- At Rådet godkender de grundlæggende synspunkter i meddelelsen.
- At de offentlige myndigheder har ansvaret for at sikre et højt beskyttelsesniveau i relation til miljø og menneskelig sundhed og at myndighederne endvidere er forpligtet til at reagere overfor en forøget bekymring i offentligheden over de risici som befolkningen potentielt er udsat for.
- At beslutningen om hvilket beskyttelsesniveau man er rede til at acceptere for sin befolkning og for sit miljø, beror på en politisk vurdering.
- At forsigtighedsbaserede indgreb naturligvis skal være videnskabeligt funderede, og, at de som sådan bør tage udgangspunkt i en videnskabelig risikovurdering, men at der kan forekomme situationer, hvor et indgreb må gennemføres uden at en sådan vurdering har kunnet gennemføres i fuldt omfang. Det gælder f.eks. spørgsmålet om mulige risici på langt sigt.
- At en videnskabelig risikovurdering altid bør afspejle videnskabelige minoritetssynspunkter og bør lægge klart frem på hvilke områder den videnskabelige indsigt er ufyldstgørende.
- At spørgsmålet om opretholdelse af forsigtighedsbaserede foranstaltninger (dvs. spørgsmålet om foranstaltningernes midlertidighed) beror på fremkomsten af ny videnskabelig indsigt, og at ansvaret for at tilvejebringe sådan ny viden som udgangspunkt påhviler producenten eller den markedsføringsansvarlige, samt at det i øvrigt overlades til myndighederne at afgøre, hvem der bør gøres ansvarlig for at fremlægge supplerende dokumentation.

Endelig indeholder udkastet relativt entydige formuleringer om anvendelsen af forsigtighedsprincippet i en global sammenhæng, dvs. både i relation til WTO og i relation til forhandlinger om multilaterale miljøaftaler.

Der indgår således i udkastet sprogbrug, der fastslår princippet som en regel i den internationale ret, der berettiger Fællesskabet og medlemslandene til dels at fastlægge det beskyttelses niveau man anser for påkrævet, og i forbindelse hermed at anvende forsigtighedsprincippet overfor potentielle trusler mod miljøet og menneskelig sundhed.

Der indgår endvidere sprogbrug, som opfordrer medlemslandene til at arbejde for, at forsigtighedsprincippet anerkendes og indarbejdes i internationale miljø- og sundhedsreguleringer, samt at princippet sikres eksplícit anerkendelse i WTO.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet erklæringen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Erklæringen øver ikke i sig selv indflydelse på forholdet mellem EU-lovgivning og national regelfastsættelse.

3. Høring

Da der ikke foreligger noget udkast til erklæring har sagen ikke været i høring.

4. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Erklæringen har ikke retsskabende effekter og har ikke i sig selv juridiske eller økonomiske effekter for Danmark, ligesom den ikke påvirker det danske beskyttelsesniveau.

Der vil først skulle tages stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med udformning af konkret EU-lovgivning eller national lovgivning hvor forsigtighedsprincippet søges operationaliseret.

5. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

5. Overforgældning

Nyt notat

Resumé

På rådsmødet (Forbruger) den 13. april 2000 drøftede medlemsstaterne i en åben debat behovet for forbrugerbeskyttelse ved overdreven gældssætning.

På baggrund af drøftelserne konkluderede formandskabet, at der i flere medlemsstater allerede er lovgivning mod overdreven gældssætning, og de fleste medlemslande gav udtryk for, at de foretrak nationale løsninger på problemet. Der var enighed om, at problemets omfang måtte afdækkes, hvilket man opfordrede Kommissionen til at gå videre med.

Formandskabet har sat emnet på det kommende rådsmøde, hvor Kommissionen forventes at orientere om status.

1. Baggrund og indhold

På rådsmødet (Forbruger) den 13. april 2000 drøftede medlemsstaterne i en åben debat behovet for forbrugerbeskyttelse ved overdreven gældssætning.

Som grundlag for drøftelsen havde formandskabet udarbejdet en note. I noten anførtes, at risikoen for, at forbrugere gældsætter sig i overdreven grad, må anses for stigende som følge af den forøgede markedsføring af kredittilbud. Mulighederne for lånefinansiering bliver endvidere større i takt med den lettere adgang til at handle elektronisk og foretage fjernsalg af finansielle tjenesteydelser.

Det reelle omfang af overdreven gældssætning inden for Unionen kendes endnu ikke, bl.a. pga. mangel på fælles koncepter og sammenlignelige statistikker. Det kunne derfor være nyttigt at identificere sammenlignelige og fælles metoder til indsamling og behandling af data, som relaterer sig til forbrugerkreditmarkedet for derved at muliggøre en sammenligning og analyse på EU-niveau.

Det var formandskabets vurdering, at man ville kunne drage fordel af de institutionelle strukturer, der allerede findes på nationalt niveau, særligt hvad angår de, der er involveret i forbrugerbeskyttelse eller overvågning af det finansielle marked. Endvidere kunne det være nyttigt at overveje fælles kriterier for, hvordan man henleder europæiske forbrugeres opmærksomhed på risikoen for at gældsætte sig i overdreven grad. <>

På rådsmødet var flere delegationer enige om, at overdreven gældssætning var et stigende problem, der gav både sociale og økonomiske konsekvenser. Det blev fra flere delegationers side også påpeget, at en indsats fortrinsvis burde være national, men at EU kunne have en vis rolle omkring erfaringsudveksling.

På baggrund af drøftelserne konkluderede formandskabet, at der i flere medlemsstater allerede er lovgivning mod overdreven gældssætning, og de fleste medlemslande gav udtryk for, at de foretrak nationale løsninger på problemet. Der var enighed om, at problemets omfang måtte afdækkes, hvilket man opfordrede Kommissionen til at gå videre med.

Kommissionen forventes at orientere om status på rådsmødet.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke tale om konkrete forslag fra Kommissionen, som derfor ikke har vurderet forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

1. Gældende dansk ret

Der er forskellige regelsæt, der har til formål at beskytte forbrugerne mod overdreven gældssætning.

Ved køb med ejendomsforbehold er ejendomsforbeholdet kun gyldigt, såfremt sælgeren ved overgivelse af det købte er fyldestgjort med mindst 20 % af kontantprisen, jf. kreditaftalelovens § 34. Reglen har til formål at begrænse "impulskøb" og andre køb, der kan resultere i en gældsbyrde, der er uforholdsmæssig stor for køberen.

Endvidere indeholder kreditaftaleloven nogle direktivbestemte regler, hvorefter kreditgiveren ved indgåelse af en kreditaftale skal oplyse forbrugeren om bl.a. kreditomkostninger, de årlige omkostninger i procent og det samlede beløb, der skal betales.

Forbrugerombudsmanden kan efter markedsføringsloven gribe ind overfor markedsføring af kredittilbud til forbrugere, der anses for vildledende eller stridende mod god markedsføringsskik. Forbrugerombudsmanden har aftalt etiske retningslinier med de danske pengeinstitutter, der bl.a. omhandler pengeinstitutternes forpligtelse til at rådgive forbrugere i forbindelse med kreditgivning.

1. Høring

Sagen har ikke været i høring, da der alene er tale om en statusorientering.

1. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke at få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

1. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. april 2000 til orientering. Notatet blev fremsendt den 31. marts 2000.

Sagen skønnes at burde nævnes i Folketingets Europaudvalg med henblik på orientering.

6. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser og om ændring af Rådets direktiv 90/619/EØF, direktiv 97/7/EF og direktiv 98/27/EF, KOM(1998)468 endelig udgave

Delvist nyt

Resumé

Direktivforslaget indeholder regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, herunder navnlig om tjenesteydernes oplysningspligt, uanmodede henvendelser til forbrugere og forbrugernes fortrydelsesret.

Siden Folketingets Europaudvalg sidst blev orienteret om sagen den 7. april 2000, har Kommissionen fremlagt en oversigt over medlemsstaternes regler om tjenesteyderens oplysningspligt ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser.

På baggrund af Kommissionens oversigt har formandskabet fremlagt et ændret forslag til direktivets bestemmelser om oplysningspligt. Formandskabets forslag, som i det væsentlige indebærer totalharmonisering, blev drøftet på et enkelt møde i Rådets arbejdsgruppe. Herefter fremlagde formandskabet et samlet kompromisforslag, som imidlertid allerede ved præsentationen blev mødt med væsentlige indvendinger fra såvel medlemsstaterne som Kommissionen. Formandskabet valgte herefter ikke at holde flere møder om direktivforslaget i Rådets arbejdsgruppe.

Direktivforslaget er sat på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 med henblik på en statusrapport fra formandskabet.

1. Baggrund og indhold

I 1997 vedtog Rådet og Parlamentet et direktiv om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler om fjernsalg (97/7/EF). Direktivet er gennemført i dansk ret ved lov nr. 442 af 31. maj 2000. Fjernsalg af finansielle tjenesteydelser er undtaget fra dette direktiv, som er et minimumsdirektiv.

I Kommissionens meddelelse om "Finansielle tjenesteydelser : Øget forbrugertillid" (KOM(1997)309) [{{SPA}}](#) som var en opfølgning af grønbogen "Finansielle tjenesteydelser: opfyldelse af forbrugernes forventninger" (KOM(1996)209) [{{SPA}}](#) anførte Kommissionen, at man ville fremsætte et direktivforslag om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Direktivforslaget skulle være et supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv, jf. ov ilpasset de særlige forhold, der gør sig gældende ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

Kommissionen præsenterede direktivforslaget for Rådet (forbrugerministre) den 3. november 1998.

Direktivforslaget har hjemmel i EF-traktatens artikel 95, jf. artikel 251, hvorefter Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal (fælles beslutningstagen).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 1999 var der en orienterende debat om nogle af de spørgsmål, som forslaget regulerer.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har den 19. april 1999 afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

Europa-Parlamentet vedtog den 5. maj 1999 en udtalelse om direktivforslaget, som er gengivet nedenfor under punkt 5.

Kommissionen fremlagde den 23. juli 1999 et ændret forslag på baggrund af Rådets tilkendegivelser og Parlamentets udtalelse (KOM(1999)385 endelig udgave).

På rådsmødet (forbrugerministre) den 8. november 1999 var der en drøftelse om nogle hovedspørgsmål, navnlig spørgsmålet om harmoniseringsgraden, som det ikke lykkedes at nå til enighed om.

Sagen var på ny på dagsordenen for rådsmødet (Indre Marked) den 7. december 1999, hvor Rådet vedtog en erklæring om, at man ville arbejde videre med sagen, idet man bl.a. opfordrede Kommissionen til at udarbejde en oversigt over medlemslandenes regler om informationspligt ved aftaler om finansielle tjenesteydelser.

På rådsmødet (forbrugerministre) den 13. april 2000 redegjorde Kommissionen for arbejdet med at udarbejde oversigten over medlemslandenes regler om informationspligt. Et udkast til oversigten blev fremlagt på et møde i Rådets arbejdsgruppe den 26. juli 2000.

Direktivforslaget er sat på den foreløbige dagsorden for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000, hvor formandskabet vil give en statusrapport.

Under det finske formandskab i 2. halvår af 1999 blev der fremlagt et samlet kompromisforslag, som det ikke lykkedes at nå til enighed om på rådsmødet den 8. november 1999, men som fortsat danner grundlag for forhandlingerne. Det nuværende formandskab har fremlagt et samlet kompromisforslag, som imidlertid allerede ved præsentationen på et møde i Rådets arbejdsgruppe blev mødt med væsentlige indvendinger fra s&arin g;vel medlemsstaterne som Kommissionen. Herefter valgte formandskabet ikke at holde flere møder om forslaget i Rådets arbejdsgruppe.

Den følgende beskrivelse bygger derfor på det ovennævnte finske kompromisforslag suppleret med et forslag fra det franske formandskab vedrørende artikel 3, som tilsammen må forventes at ville udgøre et grundlag for de videre forhandlinger. Formandskabet forventes således at ville trække sit samlede kompromisforslag tilbage.

Anvendelsesområdet for det foreliggende kompromisforslag er forbrugeraftaler om fjernsalg af "finansielle tjenesteydelser", der i kompromisforslaget defineres som enhver tjenesteydelse, der har karakter af bank-, kredit-, forsikrings-, pensions- eller betalingsformidlingsvirksomhed.

Forslaget omfatter enhver aftale vedrørende finansielle tjenesteydelser mellem en erhvervsdrivende (leverandøren), der handler som led i sit erhverv, og en forbruger, når aftalen indgås som led i et system for fjernsalg organiseret af den erhvervsdrivende og udelukkende ved brug af en eller flere former for fjernkommunikation, dvs. uden at leverandøren og forbrugeren er fysisk til stede samtidig. Reglerne gælder, hvad enten den erhvervsdrivende er un derlagt offentligt tilsyn eller ej.

Eksempler på fjernkommunikation er telefon, breve, telefax, elektronisk post, Internet, radio og fjernsyn.

Hvis en finansiel tjenesteydelse omfatter flere handlinger efter hinanden eller en række enkelthandlinger gennem en vis periode, omfatter forslaget kun den første af disse handlinger. Forslaget omfatter f.eks. en aftale om åbning af en bankkonto, men ikke efterfølgende pengeoverførsler, hævning af penge m.v. Ligeledes er erhvervelse af kreditkort omfattet, men ikke de efterfølgende betalinger ved brug af kortet.

Kompromisforslaget indeholder ikke en generel minimumsklausul, hvorefter medlemsstaterne kan gennemføre eller opretholde strengere bestemmelser med henblik på beskyttelse af forbrugerne. På enkelte punkter åbner forslaget dog mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte strengere regler.

Forslaget indeholder regler om leverandørens oplysningspligt, som indebærer, at denne i god tid, inden der indgås en aftale, skal give forbrugeren en række oplysninger vedrørende aftalen og den pågældende tjenesteydelse. Oplysningerne skal være klare og forståelige og skal være udformet på en måde, som tager særligt hensyn til umyndige personer.

Vedrørende oplysningspligten har det nuværende formandskab foreslået, at der bliver tale om totalharmonisering. Medlemsstaterne skal ikke kunne opretholde eller gennemføre strengere oplysningspligter til beskyttelse af forbrugerne på direktivets område, medmindre de strengere bestemmelser følger direkte af andre direktiver om finansielle tjenesteydelser. Det betyder, at medlemsstaterne ikke vil kunne opretholde eller indføre nationale regler om en videregående oplysningspligt på områder, som ikke er reguleret af EU-lovgivning. Det betyder også, at medlemsstaterne ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser ikke vil kunne opretholde strengere regler, som er givet med hjemmel i en minimumsklausul i andre direktiver som f.eks. forbrugerkreditdirektivet.

Forslaget indeholder således {{SPA}} i modsætning til tidligere {{SPA}} ikke alternative forslag om harmoniseringsgraden vedrørende oplysningspligten. Kompromiset i formandskabets forslag ligger i stedet i, at leverandørens oplysningspligt udvides i forhold til det tidligere forslag, således at der bliver tale om totalharmonisering på et "højere niveau". Udvidelsen af oplysningspligten bygger på den oversigt over medlemslandenes informationspligt ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, som Kommissionen har udarbejdet.

Ifølge kompromisforslaget skal tjenesteyderen give en række oplysninger om sin virksomhed, herunder om beliggenhed og organisationsform. Tjenesteyderen skal endvidere bl.a. oplyse om tjenesteydelsens samlede pris eller grundlaget for udregningen af denne, og forbrugeren skal have oplysninger om leverings- og betalingsvilkår, adgangen til at betænke sig eller fortryde aftalen samt betingelserne for og retsvirkningerne af anvendelse af fortrydelsesretten.

Tjenesteyderen skal bl.a. også oplyse om kontraktvilkårene og en eventuel tidsmæssig begrænsning af aftalen samt om parternes mulighed for at opsige kontrakten og retsvirkningerne heraf.

Ud over disse generelle oplysninger indeholder kompromisforslaget endvidere regler om særlige oplysningspligter ved fjernsalg af specifikke finansielle tjenesteydelser.

Oplysningerne skal gives på en måde, som er egnet under hensyn til det anvendte kommunikationsmiddel. Inden der indgås en aftale om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, skal forbrugeren have oplysningerne samt alle aftalevilkår på papir eller på et andet "varigt medium", jf. nedenfor. Oplysningerne kan dog gives straks efter aftalens indgåelse, hvis det af tekniske grunde ikke er muligt at give dem inden.

Ved "varigt medium" forstås et kommunikationsmiddel, der gør det muligt for forbrugeren at lagre oplysninger adresseret til ham med henblik på fremtidig brug, og på en måde, som muliggør uforandret reproduktion af de lagrede oplysninger. Eksempler på varige medier er disketter, CD-ROM og elektronisk post, der kan lagres på en harddisk.

Selv om leverandøren har meddelt aftalevilkårene på et andet varigt medium end papir, kan forbrugeren kræve (også) at få oplysningerne på papir. Er det f.eks. aftalt, at kontakten mellem parterne skal foregå ved brug af e-mail, kan forbrugeren når som helst kræve, at kontakten for fremtiden skal ske ved brug af papir.

Kompromisforslaget indeholder særlige regler om oplysningspligten ved telefoniske henvendelser. Leverandøren skal ved samtalens begyndelse præsentere sig tydeligt og gøre opmærksom på formålet med henvendelsen. Hvis forbrugeren samtykker, kan leverandøren undlade en del af de ovenfor nævnte oplysninger i telefonsamtalen, men dette ændrer ikke på, at oplysningerne skal gives på et varigt medium inden aftalens indgåelse - eller umiddelbart herefter, når forbrugeren har anmodet om, at tjenesteydelsen udføres, selv om forbrugeren ikke kan få oplysningerne først.

I forhold til Kommissionens oprindelige forslag er endvidere bl.a. bestemmelserne om betænkningstid udgået af kompromisforslaget. Der skal i stedet gælde en generel fortrydelsesret med visse nærmere angivne undtagelser.

Efter forslaget skal der gælde en fortrydelsesfrist på 14 dage, men medlemsstaterne kan fastsætte en frist på 30 dage ved forsikrings- eller pensionsaftaler.

Fristen begynder at løbe fra det seneste af følgende tidspunkter: 1) den dag, aftalen blev indgået, eller 2) den dag, forbrugeren modtog de foreskrevne oplysninger m.v.

Fortrydelsesretten gælder ikke ved aftaler om finansielle tjenesteydelser, hvis pris er afhængig af svingninger på kapitalmarkedet, f.eks. tjenesteydelser knyttet til værdipapirer, futures, optioner, valutakurs- og renteinstrumenter, og ved aftaler om forsikringer, der tegnes for en periode på højst 1 måned.

Fortrydelsesretten ophører endvidere, når aftalen på forbrugers anmodning er opfyldt fra begge sider før udløbet af fortrydelsesretten.

Medlemsstaterne kan endvidere bestemme, at fortrydelsesretten heller ikke skal gælde ved visse aftaler om realkredit m.v., herunder om fastforrentede lån, som sikres ved pant eller lignende rettigheder i fast ejendom, og som finansieres ved udstedelse af obligationer.

Hvis forbrugeren vil benytte fortrydelsesretten, skal han inden udløbet af fortrydelsesfristen give leverandøren meddelelse herom.

Direktivet berører efter kompromisforslaget ikke reglerne i det generelle fjernsalgsdirektiv om, at tilknyttede kreditaftaler, som er indgået med tredjemand, bortfalder i tilfælde, hvor forbrugeren træder tilbage fra aftalen med leverandøren. Tilsvarende skal tilknyttede kreditaftaler også bortfalde, hvis forbrugeren træder tilbage fra en aftale om en finansiell tjenesteydelse.

Fortrydelsesretten er betinget af, at forbrugeren snarest muligt betaler for den del af tjenesteydelsen, som i henhold til aftalen allerede er udført på det tidspunkt, hvor fortrydelsesretten gøres gældende.

Vederlaget for den udførte del af tjenesteydelsen skal fastsættes ud fra en vurdering af omfanget af den faktisk udførte del set i forhold til den samlede tjenesteydelse. Der kan dog kun kræves vederlag, hvis leverandøren kan godtgøre, at forbrugeren inden aftalens indgåelse har fået oplysninger, der gjorde det muligt for denne at vurdere, hvor stort et beløb der i givet fald skulle betales, og hvis forbrugeren særligt har anmodet om, at udførelsen af tjenesteydelsen skulle påbegyndes inden udløbet af fortrydelsesfristen.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen i overensstemmelse med reglerne herom, og har forbrugeren betalt helt eller delvis, skal leverandøren tilbagebetale det modtagne, bortset fra beløb, som forbrugeren eventuelt skal betale for den del af tjenesteydelsen, som er udført, jf. ovenfor. Tilbagebetaling skal ske snarest muligt og senest 30 dage efter, at leverandøren har modtaget meddelelsen om, at forbrugeren træder tilbage.

Træder forbrugeren tilbage fra aftalen, og har leverandøren udbetalt et lån eller stillet en genstand til rådighed for forbrugeren, skal forbrugeren snarest muligt og senest 30 dage efter, at han har givet meddelelse om brug af fortrydelsesretten, tilbagebetale beløbet, henholdsvis tilbagegive genstanden. Bestemmelsen foreslås ikke sanktioneret i direktivet.

Medlemsstaterne skal fastsætte passende regler, hvorefter forbrugeren skal kunne annullere betalinger med betalingskort, hvis betalingskortet har været brugt svigagtigt i forbindelse med en aftale, som er omfattet af direktivet. Forbrugeren skal samtidig kunne få refunderet den pågældende betaling.

Medlemsstaterne skal forbyde erhvervsdrivende at udføre en tjenesteydelse for forbrugeren uden forudgående aftale eller anmodning herom, og forbrugeren må ikke kunne påføres nogen forpligtelse ved en sådan fremgangsmåde.

Efter kompromisforslaget må leverandører ikke rette kommerciel henvendelse til forbrugere ved brug af telefax eller et automatisk opkaldssystem uden menneskelig indvirken, medmindre forbrugeren forudgående har givet samtykke hertil. Henvendelse til forbrugere ved brug af andre former for fjernkommunikation, som tillader individuel kommunikation (f.eks. telefon, brev eller elektronisk post), skal også begrænses, men det overlades til medlemsstaterne at bestemme, om der enten skal være forbud mod uanmodet henvendelse eller alene mulighed for, at forbrugeren kan frabede sig markedsføringen.

Medlemsstaterne kan pålægge leverandøren bevisbyrden for, at han har opfyldt sin oplysningspligt efter forslaget. Leverandøren kan endvidere pålægges bevisbyrden for, at der er indgået en aftale, og {{SPA}} hvor det har betydning for parternes retsstilling {{SPA}} at forbrugeren har givet samtykke til, at aftalen fuldbyrdes inden udløbet af fortrydelsesperioden.

Efter kompromisforslaget skal et aftalevilkår, som pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt m.v. efter direktivet, anses for et urimeligt aftalevilkår efter de regler i national ret, som gennemfører direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår (aftalelovens § 38 c).

Efter forslaget skal medlemslandene sikre, at der findes egnede og effektive retsmidler til brug for løsning af tvister på direktivets område.

Fristen for gennemførelse af direktivet er i kompromisforslaget fastsat til 2 år efter ikrafttrædelsen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen fremhæver i sin begrundelse for forslaget, at anvendelse af kommunikationsteknologi er egnet til grænseoverskridende aftaleindgåelse. Med henvisning hertil finder Kommissionen det nødvendigt, at der vedtages harmoniserede regler om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Kommissionen finder, at uensartede regler i medlemslandene vil kunne hindre udviklingen af Det Indre Marked. Et direktiv er desuden nødvendigt som supplement til det generelle fjernsalgsdirektiv.

Det skønnes, at direktivforslaget ikke er i strid med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Lov om visse forbruger aftaler (dørsalgsloven) indeholder bl.a. bestemmelser om oplysningspligt og fortrydelsesret ved fjernsalg af varer og tjenesteydelser. Reglerne er en gennemførelse af det generelle fjernsalgsdirektiv og finder ikke anvendelse ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser. Loven indeholder dog bestemmelser om fortrydelsesret ved indgåelse af forsikringsaftaler, som gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej.

Ved forsikringsaftaler (bortset fra aftaler om visse korttidsforsikringer) har forbrugeren en fortrydelsesfrist på 14 dage, der regnes fra det tidspunkt, hvor forbrugeren har modtaget underretning om, at forsikringsaftalen er indgået, eller hvor forbrugeren efterfølgende har fået forsikringsbetingelserne i hænde.

Hvis forbrugeren vil bruge fortrydelsesretten, sker dette ved at underrette forsikringsselskabet herom. Der gælder ingen formkrav. Underretning kan således gives mundtligt, skriftligt eller på anden måde, men efterfølgende skal forbrugeren i praksis kunne bevise, at han har givet underretningen rettidigt.

Senest ved udleveringen af forsikringsbetingelserne skal selskabet give forbrugeren tydelig skriftlig oplysning om fortrydelsesretten. Der skal anvendes en bestemt tekst, som er fastsat ved bekendtgørelse. Hvis der ikke er givet sådan oplysning, er aftalen ikke bindende for forbrugeren.

Hvis forbrugeren bruger fortrydelsesretten, kan forsikringsselskabet ikke kræve vederlag for de dage, hvor forbrugeren har været dækket af forsikringen.

En erhvervsdrivendes adgang til at rette henvendelse til en forbruger ved brug af fjernkommunikationsmidler med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiell tjenesteydelse, er reguleret af markedsføringsloven og dørsalgsloven. Sådanne henvendelser må ifølge markedsføringsloven ikke ske ved brug af elektronisk post, et automatisk opkaldssystem eller telefax, medmindre forbrugeren på forhånd har anmodet om det. Efter dørsalgsloven må telefoniske henvendelser ikke ske uanmodet til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, herunder om en finansiell tjenesteydelse. Henvendelser om tegning af forsikring er dog undtaget fra dette forbud, og en erhvervsdrivende må således rette uanmodet telefonisk henvendelse til en forbruger med henblik på tegning af en forsikring, medmindre forbrugeren i medfør af markedsføringslovens regler har frabedt sig det, jf. straks nedenfor.

Henvendelse ved brug af andre fjernkommunikationsmidler kan ske, medmindre forbrugeren har frabedt sig det direkte over for den erhvervsdrivende eller ved henvendelse til Det Centrale Personregister.

I de tilfælde, hvor det herefter er tilladt den erhvervsdrivende ved brug af et fjernkommunikationsmiddel at rette uanmodet henvendelse til en forbruger med henblik på indgåelse af en aftale, f.eks. om en finansiell tjenesteydelse, skal den erhvervsdrivende ved første henvendelse oplyse forbrugeren om muligheden for at frabede sig sådanne henvendelser.

Markedsføringsloven indeholder generelle regler om god markedsføringsskik, herunder bl.a. om erhvervsdrivendes almindelige vejledningspligt. Der vil efter denne lov kunne gribes ind over for markedsføring, som består i at udføre tjenesteydelser, uden at forbrugeren har bedt om det.

Kreditaftaleloven indeholder generelle regler om kreditgiveres oplysningspligt og om formkrav til kreditaftaler m.v. Reglerne gælder også, når en kreditaftale indgås ved brug af fjernkommunikation.

En kreditaftale skal ifølge kreditaftaleloven indgås skriftligt og indeholde oplysning om bl.a. størrelsen af kreditomkostningerne eller grundlaget for udregning heraf. Dertil kommer oplysninger om de årlige kreditomkostninger

i procent af lånet og det samlede beløb, som skal betales. Ved kreditaftaler med variabelt lånebeløb skal disse oplysninger gives med angivelse af eksempler på forskellig udnyttelse af kreditmaksimum.

Reglerne i kreditaftaleloven gennemfører forbrugerkreditdirektivet (direktiv 87/102/EØF), som er et minimumsdirektiv. Minimumsklausulen i forbrugerkreditdirektivet er anvendt til at give forbrugerne en højere beskyttelse ved indgåelse af kreditaftaler end den, som følger af direktivet. Endvidere er kreditaftaler, som først og fremmest er bestemt til erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til en grund eller til en bygning, undtaget fra forbrugerkreditdirektivet, men omfattet af kreditaftaleloven. Ved kreditaftaler, der sikres ved pant i fast ejendom, skal den erhvervsdrivende derfor give sådanne oplysninger som ved andre kreditaftaler.

Reglerne om oplysningspligt i kreditaftaleloven er civilretligt sanktioneret ved, at kreditgiveren i givet fald afskæres fra at kræve visse kreditomkostninger m.v. betalt.

Den næringsretlige lovgivning på det finansielle område (bl.a. bank- og sparekasseloven, lov om forsikringsvirksomhed, realkreditloven, lov om investeringsforeninger og lov om værdipapirhandel m.v.) indeholder visse regler om oplysningspligt. Reglerne gælder, uanset om der er tale om fjernsalg eller ej. Der er i vidt omfang tale om pligt til at oplyse om anden lovgivning og skattemæssige forhold m.v. med henblik på, at forbrugeren kan bedømme tjenesteydelsen.

Efter lov om forsikringsvirksomhed skal der ved skadesforsikringsaftaler bl.a. gives oplysning om, hvilket lands lov der vil gælde for aftalen, og om forbrugers klagemuligheder. Ved livsforsikringsaftaler har selskabet en almindelig pligt til at give tilstrækkelige oplysninger om selskabet og forsikringsaftalen, således at forbrugeren har mulighed for at forstå de væsentligste elementer i forsikringen.

Ved udbud af andele i investeringsforeninger m.v. skal der foreligge et prospekt med en række oplysninger, bl.a. om regnskabsmæssige forhold og om medlemmernes stemme- og indløsningsret.

Efter markedsføringsloven kan Forbrugerombudsmanden anlægge retssag ved domstolene om påbud eller forbud vedrørende handlinger i strid med loven.

Der findes på det finansielle område forskellige brancheklagenævne, der er godkendt af Forbrugerklagenævnet i medfør af forbrugerklagenævnsløven.

Der gælder ikke i dansk ret lovbestemte særlige bevisbyrde-regler på de områder, der er omfattet af direktivforslaget.

4. Høring

Kommissionens oprindelige direktivforslag har været i høring hos en række organisationer m.v. Indholdet af høringssvarene er beskrevet i det aktuelle notat, som blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 31. marts 1999.

Direktivforslaget har efterfølgende været drøftet på nogle møder i Juridisk Specialudvalg. Specialudvalgets drøftelser er beskrevet i det aktuelle notat, som blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 29. oktober 1999.

5. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentets udtalelse om direktivforslaget er refereret i det aktuelle notat, som blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 29. oktober 1999.

6. Lovgivningsmæssige, statsfinansielle og samfundsmæssige konsekvenser af kompromisforslaget

Formandskabets kompromisforslag er hovedsagelig udtryk for totalharmonisering, idet medlemsstaterne dog på enkelte punkter gives mulighed for at fastsætte strengere regler.

Direktivet vil på visse punkter indebære en væsentlig forbedring af forbrugerbeskyttelsen ved fjernsalg af finansielle tjenesteydelser.

Forbrugerftalelovens bestemmelser om oplysningspligt og fortrydelsesret ved fjernsalg skal således suppleres med nogle særlige bestemmelser om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser, der indebærer en noget mere omfattende generel oplysningspligt end ved fjernsalg af andre tjenesteydelser.

Der vil endvidere være behov for at præcisere i aftaleloven, at aftalevilkår, der pålægger forbrugeren bevisbyrden for, at leverandøren ikke har opfyldt sin oplysningspligt efter direktivet, kan kræves ændret eller tilsidesat i medfør af reglerne om urimelige aftalevilkår (aftalelovens § 36 og § 38 c).

Totalharmonisering på direktivets område vil medføre forringelse af det eksisterende forbrugerbeskyttelsesniveau på nogle punkter.

Det vil således være nødvendigt at ophæve særlige oplysningspligter i medfør af de næringsretlige love på det finansielle område i det omfang, oplysningspligterne ikke er medtaget i direktivet eller fremgår direkte af andre direktiver om de pågældende finansielle tjenesteydelser.

Kreditaftalelovens krav til oplysninger ved indgåelse af kreditaftaler skal ligeledes ændres i det omfang, oplysningspligterne ikke fremgår direkte af forbrugerkreditdirektivet (direktiv 87/102/EØF), som er et minimumsdirektiv, eller andre direktiver.

Det vil endvidere være nødvendigt at ændre dørsalgslovens regler om, at forbrugeren ikke skal betale noget beløb, hvis han fortryder en forsikringsaftale. Dørsalgslovens undtagelse fra fortrydelsesretten vil skulle udvides til at omfatte alle forsikringsaftaler af mindre end 1 måneds varighed.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle eller samfundsmæssige konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 30. oktober 1998, den 8. april og den 3. december 1999, samt den 7. april 2000. Sagen har endvidere været forelagt Europaudvalget med henblik på forhandlingsoplæg den 5. november 1999.

Aktuelle notater er fremsendt til Europaudvalget den 23. oktober 1998, den 31. marts 1999, den 29. oktober 1999, den 26. november 1999 samt den 31. marts 2000. Grundnotat er fremsendt til Europaudvalget den 20. januar 1999.

7. Fremme af forbrugertillid ved elektronisk handel - statusarbejde

Nyt notat

Resumé

Der redegøres i notatet for delmålet "fremme af forbrugernes tillid til elektronisk handel" i Rådets og Kommissionens handlingsplan "eEurope 2002 - Et informationsamfund for alle".

Det Europæiske Råd konkluderede på rådsmødet i marts 2000 i Lissabon, at Kommissionen og Rådet burde overveje, hvordan man kan øge forbrugernes tillid til elektronisk handel, navnlig ved alternative ordninger for bilæggelse af tvister.

Handlingsplanen peger på, at dette bl.a. kan ske ved, at forbrugernes tillid til den elektroniske handel skal styrkes i samarbejde med forbrugerorganisationerne, industrien og medlemsstaterne. Alternative tvistbilæggelsesordninger, tillidsmærkning og effektive adfærdskodekser skal i øvrigt fremmes i samarbejde med berørte parter.

Kommissionen vil på rådsmødet den 30. november 2000 give en status på det arbejde, der har været foretaget siden handlingsplanens godkendelse.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen iværksatte i december 1999 initiativet eEurope med det formål at få hele Europa online. Rådet og Kommissionen fremlagde på Det Europæiske Råd i Feira den 19.-20. juni 2000 en handlingsplan "eEurope 2002 - Et informationsamfund for alle", som Det Europæiske Råd godkendte.

Forinden udarbejdelsen af handlingsplanen havde forbrugerkommissær David Byrne på rådsmødet (Forbruger) den 13. april 2000 fremlagt en note om, hvordan forbrugertilliden ved elektronisk handel kunne fremmes. Der blev bl.a. fokuseret på udenretlig tvistløsning (klagenævn o.lign.) og virksomhedernes forretningsadfærd, herunder udvikling af tillidsmærkning (mærkningsordninger) og adfærdskodeks. Disse områder er - som det fremgår nedenfor - blevet indarbejdet i Kommissionens handlingsplan.

Handlingsplanen er centreret om tre hovedmålsætninger:

1. Billigere, hurtigere og sikrere Internet
2. Investering i mennesker og kvalifikationer
3. Stimulering af brugen af Internet

For en nærmere beskrivelse af handlingsplanen henvises i øvrigt til det aktuelle notat, der relaterer sig til dagsordenspunkt 17 (eEurope).

Med hensyn til målsætning 3 (stimulering af brugen af Internet) vedtog Det Europæiske Råd i Lissabon (rådsmødet i marts 2000) konklusioner om forbrugernes tillid til elektronisk handel. Det Europæiske Råd konkluderede, at Kommissionen og Rådet burde overveje, hvordan man kan øge forbrugernes tillid til elektronisk handel, navnlig ved alternative ordninger for bilæggelse af tvister.

Handlingsplanen peger på, at forbrugernes tillid til den elektroniske handel skal styrkes i samarbejde med forbrugerorganisationerne, industrien og medlemsstaterne. Alternative tvistbilæggelsesordninger, tillidsmærkning og effektive adfærdskodekser skal fremmes ved at samarbejde med berørte parter om at opstille overordnede principper og ved at indføre passende incitament. Via et "online tillidsforum for e-handel" under ledelse af Kommissionen skal der inddrages så mange berørte parter som muligt i processen. Kommissionen og medlemsstaterne skal videreudvikle EEJ-nettet (European Extra-Judicial network), som sammenkæder alternative tvistbilæggelsesordninger, og iværksætte pilotprojekter på europæisk plan.

EEJ-nettet er oprettet på baggrund af en rådsresolution vedtaget i maj 2000 der omhandler etablering af kontaktpunkter, hvor forbrugere skal kunne orientere sig og få hjælp om klagemuligheder i de øvrige medlemsstater, samt etablering af et myndighedsnetværk vedrørende klageadgang m.v.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Rådet og Kommissionen har i handlingsplanen ikke udtalt sig om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Rådet og Kommissionens handlingsplan har ikke direkte konsekvenser for den gældende regulering. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt konkret at vurdere i hvilket omfang en udmøntning af de tiltænkte initiativer for så vidt angår fremme af forbrugernes tillid til elektronisk handel kan få indflydelse på dansk lovgivning.

4. Høring

Da der ikke er fremlagt noget dokument, har forslaget ikke været i høring.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Statusorienteringen og handlingsplanen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Statusorienteringen og handlingsplanen har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser. Iværksættelse af initiativerne i handlingsplanen for så vidt angår fremme af forbrugernes tillid til elektronisk handel må dog forventes at få positive beskæftigelses-, økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. april 2000 til orientering. Notat er fremsendt den 31. marts 2000.

8. Opfølgning på eEurope 2002 handlingsplanen, KOM(2000)330

Nyt notat

Resumé

Notatet redegør kort for indholdet af KOM(2000)330, eEurope 2002 handlingsplanen, der er Kommissionens IT-handlingsplan vedtaget ved topmødet i Feira 19. - 20. juni 2000. eEurope 2002 handlingsplanen har tre overordnede målsætninger, der skal føre Europa og dets borgere ind i informationssamfundet samt forbedre konkurrenceevnen i forhold til USA og Asien. Både Kommissionen og formandskabet forventes at præsentere statusrapporter under rådsmødet. Kommissionens rapport vil fokusere på handlingsplanen politiske konsekvenser og gennemgå status for samtlige tiltag indeholdt i handlingsplanen. Formandskabets rapport vil fokusere på de nationale tiltag samt indikatorerne til benchmarking af handlingsplanen.

1. Baggrund og indhold

Ved topmødet i Feira 19.{{SPA}}20. juni 2000 tilsluttede Det Europæiske Råd sig handlingsplanen eEurope 2002 {{SPA}} et informationssamfund for alle - og henstillede til alle aktører at sørge for en fuldstændig og rettidig gennemførelse af planen.

Baggrunden for eEurope initiativet er, at Kommissionen vil sikre, at EU kan udnytte de økonomiske og samfundsmæssige værdier, der ligger i frembruddet af en ny verdensøkonomi baseret på informationssamfundet. EU bevæger sig ikke hurtigt nok, og handlingsplanen lægger op til at igangsætte nye tiltag, der vil udbygge og styrke EU{{PU2}}s beherskelse af den digitale teknologi. Disse skal bygge på EU's stærke sider, ikke mindst EU{ lash;rende position inden for mobilkommunikation, så EU kan blive førende i udviklingen frem mod en "trådløs Internet- og kommunikationsverden".

Initiativets formål er at få Kommissionen og de enkelte medlemsstater til at sætte tempoet op med hensyn til at få alle europæerne "på Internettet" og sikre, at EU bevarer en global konkurrenceevne og dermed kan høste fordelene af informationssamfundets udvikling.

Handlingsplanen inddeler de konkrete handlingsforslag i forhold til tre centrale mål:

1. Et billigere, hurtigere og sikkert Internet.
2. Investeringer i mennesker og kvalifikationer.
3. Stimulering af brugen af Internet.

For hvert hovedmål er der igen fastlagt nogle delmål, der skal opfyldes ved hjælp af en række initiativer. Der er i alt 11 delmål og 64 initiativer.

For hvert konkret initiativ defineres, hvad der skal gøres, hvem der vil være ansvarlig for gennemførelsen, og hvilken tidsfrist der forudses. Tidsfristerne ligger alle i perioden 2000-2002.

Der er konkret tale om følgende 11 delmål:

Målsætning 1: Et billigere, hurtigere og sikkert Internet

- 1a) Billigere og hurtigere adgang til Internet
- 1b) Hurtigere Internet for forskere og studerende
- 1c) Sikre netværk og chipkort

Målsætning 2: Investeringer i mennesker og kvalifikationer

- 2a) Europæisk ungdom ind i den digitale alder
- 2b) Arbejde i den videnbaserede økonomi

2c) Videnbaseret økonomi for alle

Målsætning 3: Stimulering af brugen af Internet

3a) Fremskyndelse af e-handel

3b) Det offentlige på Nettet: elektronisk adgang til offentlige tjenesteydelser

3c) Sundhed online

3d) Digitalt indhold for globale netværk

3e) Intelligente transportsystemer

eEurope handlingsplanen har senest været drøftet den 13. november i rådsarbejdsgruppen Informationssamfundets tjenester. Ved mødet blev det fra Kommissionens side oplyst, at Kommissionen er i gang med at udarbejde en rapport til det planlagte møde i Det Europæiske Råd i Nice i december 2000. Rapporten vil bestå af en kort statusredegørelse for konsekvenserne af handlingsplanen samt et mere omfattende annekst med opfølgning og ændringer; samtlige 64 initiativer indeholdt i planen. Den korte statusredegørelse berører bl.a. emner som handlingsplanens politiske konsekvenser, den accelererede lovgivningsproces, specifikke initiativer, benchmarking af handlingsplanen samt nye områder for eventuel fælles europæisk handling. Den skriftlige rapport til Nice-topmødet vil have karakter af en rapport fra kommissionsformand Prodi til topmødet.

Formandskabet vil ligeledes udarbejde en rapport til Nice-topmødet. Denne rapport forventes også præsenteret under rådsmødet. Rapporten vil berøre fremskridtene under det franske formandskab og fokusere på udvalgte emner, herunder indikatorer til benchmarking af handlingsplanen. Indikatorerne er mål for medlemsstaternes status på udvalgte områder af handlingsplanen. Udbredelsen af bredbåndsadgang til Internet og virksomhedernes køb og salg over Internet er to eksempler på indikatorer. Der foreligger endnu ikke noget udkast til formandskabets rapport.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Statusrapporterne har ingen konsekvenser for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Der er alene tale om statusrapporter, hvorfor der ikke er konsekvenser for gældende dansk ret.

4. Høring

Kommissionens udkast til statusrapport har ikke været sendt i høring.

5. Samfundsøkonomiske, lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Der er alene tale om statusrapporter, hvorfor der ikke forventes samfundsøkonomiske, lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Tidligere forelæggelser i Europaudvalget

Rapporten om status for eEurope handlingsplanen er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg. eEurope handlingsplanen er sidst forelagt udvalget 9. juni 2000 forud for Det Europæiske Råds møde i Feira 19. og 20. juni.

9. Forum for Det Indre Marked og forbrugerne

Nyt notat

Resumé

Kommissionen, det franske formandskab og Europa-Parlamentet organiserer den 28. og 29. november 2000 i Europa-Parlamentets bygning en konference med titlen "Forum for Det Indre Marked og forbrugerne".

Konferencen har til formål at afdække erfaringerne fra borgerne, forbrugerne og små og mellemstore virksomheder i Det Indre Marked.

1. Baggrund og indhold

Konferencen vil fokusere på relationerne mellem erhvervslivet, borgerne og forbrugerne og de offentlige administrative niveauer samt relationerne mellem erhvervsliv og forbrugere samt relationer mellem virksomheder.

Konferencen er delt op i forskellige seminarer.

Temaerne for seminarerne er:

A. Inddragelsen af borgerne og erhvervsvirksomhederne i Det Indre Marked og forbedring af engagementet, herunder

- om dialogen er effektiv,
- om dialogen kan anvendes bedre i den forberedende lovgivning og
- bedre organisering af dialogen.

A. Borgernes og erhvervsvirksomhedernes tillid til Det Indre Marked og sikring af deres rettigheder, herunder

- hvor effektiv er klagemulighederne og lever de op til borgernes og erhvervslivets forventninger,
- e-handelens muligheder og udviklingen af ny teknologi for at forbedre sikkerheden og
- styrke tilliden til e-handel på baggrund af erfaringer fra nationale niveauer samt vurdering af et eventuelt behov for harmonisering.

Konferencen er åben for et bredt udsnit af forbruger- og erhvervsorganisationer, virksomheder og beslutningstagere i EU. Foreløbigt program vedlægges som bilag til dette notat.

Formandskabet har sat konferencen på dagsordenen til rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) 30. november 2000 med henblik på at præsentere resultaterne fra dette første Forum.

1. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Afholdelse af konferencen berører ikke nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Afholdelsen af konferencen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

1. Høring

Da der er tale om en mundtlig orientering af resultaterne af et debatforum, har sagen ikke været sendt i høring.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det afholdte Forum har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Sagen skønnes at burde nævnes for Folketingets Europaudvalg til orientering.

31 October

- **10.00 to 10.45 : Forum Opening**

Mr. Patriat, Mrs. Palacio, Mr. Byrne

(10 minutes each approximately ?)

- **11.00 to 13.10 : First Round Table**

Joint Chairman :

Mrs. A. Palacio - Chairman Legal Affairs and the Internal Market Committee - E.P.

Mr. John F. Mogg - Director General DG Internal Market

(5 minutes each ?)

Theme : The involvement of citizens and business in the Internal Market : how to improve their active participation in the Internal Market?

Introduction by keynote speakers :

UEAPME : Mr. Flavio Pasotti {{SPA}} Vice-President CONFAPI

UNICE : *To be advised*

BEUC : Mrs. Anne-Lore Köhne {{SPA}} President BEUC

ETUC : *To be advised*

ECAS : *To be advised*

(5 to 7 minutes each ?)

Presentation by European Commission of the Dialogue with Citizens and Business.

(10 to 15 minutes ?)

Debate : How effective is the dialogue ? How can dialogue be used to comment on legislative and administrative proposals ? How should the dialogue between citizens and business be organised?

What measures do we need to improve the participation of citizens in the Internal Market ? What new kinds of dialogue should there be ?

■ 13.10 to 13.15 : Closure and Conclusions

■ 13.15 to 14.30 *Lunch*

■ 14.30 to 15.45 : Workshops

Workshop 1 : CITIZENS

How to take better account of the concerns of citizens (particular problems about the introduction of the Euro, recognition of diplomas, living, working or studying in another Member State)

Chairman : Mr. Medina Ortega - MEP

Rapporteur :

Speakers : Mrs. Marie-Christine Magnon - French Legal Expert (ECAS)

Mrs. Mireille Leroy - Centre Européen des Consommateurs (ECAS)

Mr. Giorgio Liverani - Italian Workers Group, Vice-Chairman SMO ? (ECOSOC)

Workshop 2 : CONSUMERS / BUSINESS

How to organise co-operation between business and citizens / consumers?

Chairman : French Presidency

Rapporteur :

Speakers :

Workshop 3 : BUSINESS / SMEs

How to take better account of business concerns, particularly SMEs?

Chairman : Mr Borje Risengard - Swedish Trade Federation

Rapporteur : *ECOSOC ?*

Speakers : *Mr. Henri Malosse - French Employers Group ? (ECOSOC) {{SPA}} or Workshop 6 ?*

Mr. Antonello Pezzini - Italian SMEs ? (ECOSOC)

-
- 16.00 to 16.30 : Report back from Workshops to Plenary

-
- 16.30 to 18.20 : Second Round Table

Joint Chairman :

Mr. Fabio Colasanti - Director General DG Enterprise

Mr. Bruno Vever - Chairman Single Market Observatory ECOSOC

(5 minutes each ?)

Theme : Citizens and business confidence in the Internal Market : how can their rights be properly guaranteed ?

Introduction by keynote speakers :

Dr. Jörg Mittelsten Scheid {{SPA}} President Eurochambres

Mr. Antoine Fobe {{SPA}} Euro Citizen Action Service ?

(7 minutes each ?)

Presentations : Means of recourse available to those involved in the Internal Market :

- President or Chairman Ford Europe (incl. ADR B2C presentation)

- Member State (*Sweden ?*)

Debate : How effective are the procedures available and do they meet the needs of citizens and business ? How can they be improved ?

What are the opportunities provided by e-commerce, including the development of new technologies for security purposes.

How do we organise e-confidence ? Can we learn from initiatives taken at national level ? Should there be harmonisation ?

-
- 18.20 Closure and Conclusions

-
- 18.30 : Cocktail
-

29 November 2000 - Workshops, Closure

- 9.00 to 10.15 : Workshops

Workshop 4 : CITIZENS

What forms of recourse are there for citizens to guarantee their freedoms in another Member State (living, travelling, working, studying,{{NEL}}) and the role of public administrations ?

Chairman : Mrs. Annelie Stark {{SPA}} Committee of Regions

Rapporteur :

Speakers : *Mr. Sören Haar* {{SPA}} ECAS ?

Mr. Hans-Joachim Wilms {{SPA}} Germany
Workers Group ? (ECOSOC)

DG Justice and Home Affairs ?

Workshop 5 : CONSUMERS / BUSINESS

What forms of access to justice are there for consumers and business in the framework of the Internal Market (role of mediation, courts, extra-judicial methods, relationship with public administrations) and how to further consumer{{PU2}}s confidence in electronic commerce, in particular by using codes of conduct ?

Chairman : Mrs. Diana Wallis - MEP

Rapporteur : Mrs. Keesedjian {{SPA}} Professor International Law in Paris

Speaker : Mr. David Thomas {{SPA}} UK Banking Ombudsman

Mr. Paul Skehan {{SPA}} Deputy Secretary
General Eurochambres

Workshop 6 : BUSINESS / SMEs

How can business, in particular SMEs, register its concerns with public authorities and what help is available to minimise legislative and administrative burdens in the framework of the Internal Market?

Chairman : UNICE ?

Rapporteur : DG Internal Market ?

Speakers : Mr. Henri Malosse {{SPA}}
French Employers (ECOSOC) ? {{SPA}} or
Workshop 3 ?

Mr. Risto Suominen {{SPA}} Director
Federation of Finnish Enterprises
(UEAPME) ?

- 10.30 to 11.00 : Report back from Workshops to Plenary

Closure

Mr. Moscovici, Mr. Pagrotsky, Mr. Bolkestein, Mrs. Fontaine

10. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i Fællesskabets institutioner og organer og om fri udveksling af sådanne oplysninger

Revideret notat

Resumé

Efter forslaget skal forordningens databeskyttelsesregler m.v. finde anvendelse på samtlige fællesskabsinstitutioners og {{SPA}}organers edb.behandling af personoplysninger samt på disse institutioners og organers ikke-elektroniske behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Forslaget indebærer bl.a., at der {{SPA}} som fastsat i TEF artikel 286, stk. 2 {{SPA}} skal oprettes en uafhængig kontrolinstans, som benævnes EU{{PU2}}s tilsynsførende for databeskyttelse.

På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 forventes forordningsforslaget endeligt vedtaget.

1. Baggrund

Fællesskabets institutioner og organer behandler løbende personoplysninger som led i deres virksomhed. Eksempelvis udveksler Kommissionen personoplysninger med medlemslandene som led i den fælles landbrugspolitik og forvaltningen af toldunionen.

Ved vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger forpligtede Kommissionen og Rådet sig i en offentlig erklæring til at overholde direktivet og opfordrede de øvrige fællesskabsinstitutioner til det samme.

Efterfølgende er der vedtaget andre fællesskabsretsakter med henblik på at uddybe og supplere det nævnte direktiv fra 1995, herunder især direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren.

Med Amsterdam-traktatens gennemførelse blev der indsat følgende bestemmelse i TEF artikel 286:

"1. Fra den 1. januar 1999 gælder fællesskabsretsakter om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling og fri udveksling af personoplysninger for institutioner og organer, der er oprettet ved eller på grundlag af denne traktat.

2. Før den i stk. 1 nævnte dato opretter Rådet efter fremgangsmåden i artikel 251 en uafhængig kontrolinstans, der skal have ansvaret for at overvåge gennemførelsen af sådanne fællesskabsretsakter i Fællesskabets institutioner og organer, og det vedtager om fornødent andre relevante bestemmelser."

Det nævnte forslag til forordning er fremsat under særlig henvisning til denne bestemmelse og i henhold til fremgangsmåden i Traktatens artikel 251 (fælles beslutningstagen).

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke taget stilling til spørgsmålet.

3. Indhold

3.1. Efter forslaget skal forordningens regler finde anvendelse på samtlige Fællesskabsinstitutioner og -organers edb-behandling af oplysninger om fysiske personer samt på disse institutioners og organers ikke-elektroniske behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Dog vil forordningen efter det nu foreliggende udkast kun gælde inden for fællesskabsrettens anvendelsesområde. Det skyldes bl.a., at Rådets juridiske tjeneste er af den opfattelse, at Traktatens artikel 286 ikke giver Rådet hjemmel til at udstede regler for så vidt angår den behandling af

personoplysninger, som fællesskabsorganerne måtte foretage i forbindelse med deres aktiviteter inden for 2. og 3. søjle i Traktaten.

Som anført er Fællesskabets institutioner og organer allerede i dag forpligtet til at overholde direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Forordningsforslaget svarer i det væsentlige til indholdet af dette direktiv. Personbehandlingsdirektivet fra 1995 forudsætter imidlertid yderligere regulering i medlemsstaterne. Reglerne i forordningsforslaget er derfor på en række punkter mere præcise og detaljerede end reglerne i direktivet. Hertil kommer, at direktivet på visse punkter åbner mulighed for, at medlemsstaterne kan vælge mellem forskellige alternative muligheder. Også af den grund afviger forordningsforslagets ordlyd i et vist omfang fra direktivet.

På den baggrund er der i forordningsforslaget - med udgangspunkt i bestemmelserne herom i direktivet fra 1995 - bl.a. regler om

- betingelserne for lovlig behandling af personoplysninger
- videregivelse af personoplysninger til andre EU-organer, medlemsstaterne og tredjelande
- behandling af visse særligt følsomme personoplysninger
- den registreredes indsigt i oplysninger om vedkommende
- den registreredes indsigelsesret
- behandlingssikkerhed

Forordningsforslaget sikrer på visse punkter en bedre beskyttelse af den registrerede end den, der følger af personbehandlingsdirektivet. Det drejer sig bl.a. om den dataansvarliges mulighed for {{SPA}} uden den registreredes samtykke - at anvende personoplysninger til et andet formål end det oprindeligt indsamlede. Det drejer sig også om den registreredes oplysningspligt over for den registrerede.

3.2. Herudover skal der efter forordningsforslaget - som fastsat i TEF artikel 286, stk. 2 - oprettes en uafhængig kontrolinstans, som benævnes EU's tilsynsførende for databeskyttelse. Opgaven for denne instans vil være at overvåge anvendelsen af bestemmelserne i forordningen og enhver anden fællesskabsretsakt om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutioner og -organer.

Efter forslaget kan enhver registreret person klage til EU's tilsynsførende med angivelse af, at vedkommendes rettigheder er blevet krænket i forbindelse med behandling af personoplysninger hos en fællesskabsinstitution eller et fællesskabsorgan.

EU's tilsynsførende kan bl.a.:

- rådgive de registrerede, når de gør brug af deres rettigheder;
- beordre berigtigelse, blokering, sletning eller tilintetgørelse af oplysninger, der er blevet behandlet i strid med forordningen; samt
- midlertidigt eller definitivt forbyde en behandling.

Behandlinger, som på grund af deres art, omfang og formål vil kunne indebære særlige risici for registreredes rettigheder, skal gøres til genstand for forudgående kontrol fra den tilsynsførende. Som eksempler herpå nævner forordningsforslaget behandlinger af oplysninger om helbredsforhold og behandlinger, som muliggør samkøring af oplysninger, der behandles til forskellige formål.

Forordningsforslaget bestemmer herudover, at hver fællesskabsinstitution og {{SPA}}organ skal udpege (mindst) en særlig dataansvarlig person, som bl.a. skal sikre, at bestemmelserne i forordningen overholdes. Den dataansvarlige skal handle i fuld uafhængighed og kan kun afskediges med samtykke fra EU's tilsynsførende for databeskyttelse.

3.3. Forordningsforslaget indeholder endelig regler om sikkerheden m.v. ved fællesskabsinstitutioners og -organers benyttelse af telenet. Disse regler skal ses i lyset af direktiv 97/66/EF af 15. december 1997 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred inden for telesektoren.

4. Lovgivningsmæssige konsekvenser m.v.

Forslaget skønnes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Det bemærkes herved, at forslaget alene omfatter behandlingen af personoplysninger hos EU-institutionerne og således ikke finder anvendelse på danske myndigheder eller privates behandling af sådanne oplysninger.

Endvidere skønnes forslaget ikke at have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål nr. 151 af 26. september 2000 fra Folketingets Europaudvalg (alm.del {{SPA}} bilag 1554) vil en vedtagelse af forordningsforslaget kun i begrænset omfang medføre ændringer i databeskyttelsesreglerne ved institutionerne. Hertil kommer, at forordningsforslaget kun omfatter behandlingen af personoplysninger i EU-institutionerne og således ikke finder anvendelse på de nationale myndigheder eller på e. Som følge heraf skønnes forordningsforslaget ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark. På den baggrund har forordningsforslaget ikke været sendt til høring.

5. Folketingets Europaudvalg

Sagen blev den 3. december 1999 forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering. Sagen blev endvidere forud for rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000 forelagt Folketingets Europaudvalg med henblik forhandlingsoplæg. Europaudvalget gav i den forbindelse sin tilslutning til, at regeringen kan tiltræde forordningsudkastet.

11. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige indkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, KOM(2000)275 samt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter om vand- og energiforsyning samt transport, KOM(2000) 276

Nyt notat

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en omfattende revision af udbudsdirektiverne, der samtidig med at forenkle og tydeliggøre de gældende regler vil medføre betydelige ændringer heri.

Revisionen af udbudsdirektiverne vil nødvendiggøre ændring af bekendtgørelserne, der gennemfører EU {{PU2}}s udbudsregler i dansk ret.

1. Baggrund og indhold

Initiativet til en revision af udbudsdirektiverne blev taget med Kommissionens grønbog fra 1996 "Offentlige indkøb i EU {{SPA}} Overvejelser for fremtiden" KOM(96)583.

I 1998 fulgte meddelelsen "Offentlige indkøb i Den Europæiske Union" KOM(98)143, hvori Kommissionen erkendte nødvendigheden af at forenkle og ændre de eksisterende juridiske rammer.

Foreløbige udkast til direktivforslag blev efterfølgende udarbejdet og drøftet i Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler, hvorpå Kommissionen fremlagde sine endelige forslag til nye udbudsdirektiver den 10. maj 2000.

Direktivforslagene har hjemmel i EF-Traktatens artikel 95 og skal vedtages med kvalificeret flertal efter den fælles beslutningsprocedure i artikel 251.

Kommissionens lovpakke består af to forslag, dels et forslag til direktiv for den offentlige sektor, der vil samle de gældende direktiver for tjenesteydelser 92/50/EØF, vareindkøb 93/36/EØF og bygge- og anlægsarbejder 93/37/EØF, alle ændret ved direktiv 97/52/EF, i én retsakt, dels et forslag til et nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv, der skal afløse det gældende direktiv på området 93/38/EØF.

Formålet med forslagene er at forenkle samt ændre udbudsreglerne under hensyn til den samfundsmæssige udvikling, men med fortsat respekt for de grundlæggende principper for offentlige udbud.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som er fælles for *direktivet for den offentlige sektor og forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er følgende:

Tærskelværdier: Antallet af tærskelværdier, der opereres med i dag, foreslås reduceret og angivet i euro. Niveaueet for de gældende tærskelværdier bevares, idet de er afrundet nedad i størrelsesordenen 5-6 pct. til nærmeste hele beløb under hensyn til de internationale forpligtelser i WTO-aftalen om offentlige indkøb, Government Procurement Agreement.

Elektroniske udbud: Elektroniske kommunikationsmidler ligestilles med traditionelle kommunikationsmidler, og det foreslås, at tidsfristerne for at gennemføre en udbudsprocedure kan forkortes, når der anvendes elektroniske kommunikationsmidler.

Tekniske specifikationer: Det foreslås, at en ordregiver ved angivelse af de tekniske specifikationer enten kan angive disse som funktionskrav eller ved henvisning til standarder. Bestemmelsen følges op af bevisbyrderegler, der indskærper, under hvilke betingelser en ordregiver kan afvise et tilbud under henvisning til, at det ikke lever op til de angivne tekniske specifikationer.

Tildelingskriterier: Der foreslås indført en pligt for ordregivere til i udbudsbekendtgørelsen eller i udbudsbetingelserne at anføre den relative vægtning af de enkelte kriterier ved valget af det økonomisk

mest fordelagtige tilbud. Vægtningen kan angives ved fastsættelse af en ramme, inden for hvilken den vægt, der endeligt tildeles hvert kriterium, skal befinde sig.

Endvidere foreslås det, at den eksempelvis opregning af kriterier, som ordregivere kan tillægge vægt ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud, udvides med "miljømæssige karakteristika".

Udvælgelseskriterier: I begrænsede udbud og udbud med forhandling foreslås indført en forpligtelse til kun at begrænse antallet af ansøgere, der opfordres til at afgive bud, gennem forud bekendtgjorte objektive kriterier.

Endvidere foreslås indført en pligt for ordregiver til at udelukke potentielle tilbudsgivere, som ved endelig dom er fundet skyldige i organiseret kriminalitet, bestikkelse eller svig inden for en periode på 5 år forud for en udbudsprocedure.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som alene berører *direktivet for den offentlige sektor*, er følgende:

Komplekse aftaler: Der foreslås indført en mulighed for i forbindelse med særligt komplekse aftaler, at der finder en dialog sted mellem ordregiver og objektive udvalgte tilbudsgivere med henblik på at indkredse og fastslå, hvorledes ordregivers behov bedst kan opfyldes. Udbudsmaterialet udarbejdes på grundlag af de forudgående konsultationer.

Rammeaftaler: Der foreslås indført en udtrykkelig hjemmel til, efter forudgående EU-udbud, at indgå rammeaftaler med en eller flere tilbudsgivere. Det betyder, at konkrete anskaffelser, der foretages på identiske vilkår som fastsat i rammeaftalen, kan ske, uden at der iværksættes en fornyet tilbudsgivningsrunde ved tildelingen af konkrete ordrer under rammeaftalen.

Blandt de væsentligste indholdsmæssige ændringer, som alene vedrører anvendelsesområdet for *forsyningsvirksomhedsdirektivet*, er endelig følgende:

Udfasning: Der foreslås indført en bestemmelse, som gør det muligt at afskaffe udbudspligten for aktiviteter inden for de sektorer, som er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet. Bestemmelsen skal gælde for offentlige virksomheder og private ordregivere, men derimod ikke for offentlige myndigheder. Betingelsen for at fritage en aktivitet skal være, at den pågældende aktivitet i den medlemsstat, hvor den udøves, er direkte und og er givet almindelige konkurrencevilkår på markeder, hvortil adgangen er fri. Forslaget regulerer, hvornår betingelsen må anses for opfyldt. Kommissionen kan i lighed med medlemsstaterne indlede en fritagelsesprocedure.

Ophævelse af undtagelsesbestemmelsen i den gældende artikel 9, stk. 1, litra b: Det foreslås under hensyn til den stedfundne liberalisering af energimarkedet, at kontrakter om køb af energi eller brændsel til energiproduktion, som indgås af ordregivere inden for energisektoren i bredeste forstand *SPA* i modsætning til, hvad der gælder i dag *SPA* skal bringes i udbud.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslagene overholder nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet de tilsigter en omarbejdelse af gældende fællesskabsnormer ved offentlige udbud med det formål at

skabe et egentligt Indre Marked. Formålet med forslagene er ikke at erstatte national lovgivning, men at sikre principperne om ligebehandling, gennemsigtighed og konkurrence ved indgåelsen af offentlige kontrakter.

3. Gældende dansk ret

Udbudsdirektiverne er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelserne nr. 787, 788 og 789, alle af 5. november 1998, samt bekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 1999.

Bekendtgørelserne er udstedt i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v.

4. Høring

Ved brev af 11. september 2000 blev forslagene sendt i høring hos Specialudvalget for Tekniske Handelshindringer og en række organisationer og virksomheder, hvoriblandt følgende har fremsat bemærkninger til forslagene:

Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Danmarks Rederiforening, Dansk Handel & Service, Dansk Industri, DSB, DONG, Det Danske Handelskammer, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Funktionærenes og Tjenestemændenes Fællesråd, Kommunernes Landsforening, Landsorganisationen i Danmark, Praktiserende Arkitekters Råd.

De hørte, der generelt kan støtte forslagene, har blandt andet givet udtryk for følgende opfattelser i forhold til de under punkt 1 nævnte ændringsforslag:

Amtsrådsforeningen i Danmark forudser, at det ofte vil være vanskeligt for ordregiver at vægte tildelingskriterierne på forhånd, og at pligten hertil vil føre til en utilsigtet mekanisering af udbudsprocessen.

Dansk Handel & Service og Det Danske Handelskammer kan ikke tiltræde forslaget om at forkorte tidsfristerne i forbindelse med elektroniske udbud under hensyn til, at tidsfristerne i forvejen er for korte.

Dansk Industri og Foreningen af Rådgivende Ingeniører er blandt andet betænkelige ved den foreslåede procedure for komplekse aftaler, idet den giver mulighed for, at ordregivere kan vælge det bedste fra potentielle tilbudsgiveres forslag med risiko for, at den enkelte virksomheds ide/koncept misbruges.

DONG, der stiller spørgsmål ved, om forslaget til et nyt forsyningsvirksomhedsdirektiv har forrang frem for gasdirektiverne, kan ikke støtte forslagene om en udfasning, eller at indkøb af energi og brændsel til energiproduktion gøres udbudspligtig.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd frygter, at de foreslåede bestemmelser vedrørende komplekse aftaler og rammeaftaler vil medføre en tilsidesættelse af sociale hensyn og forringe gennemsigtigheden i udbudsproceduren.

Kommunernes Landsforening er af den opfattelse, at forslaget om komplekse aftaler ikke i tilstrækkelig grad opfylder ordregivernes behov, og at det er uacceptabelt, at forslaget om forenkling af tærskelværdier fører til en nedsættelse af værdierne. Endvidere anføres det, at der bør arbejdes for en styrket adgang for ordregiver til at tillægge såvel miljø- som sociale hensyn vægt.

Praktiserende Arkitekters Råd finder blandt andet, at der bør arbejdes for en tydeliggørelse af forslaget om rammeaftaler.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslagene skal implementeres i dansk ret. Dette kan ske ved udstedelse af bekendtgørelser i medfør af lovbekendtgørelse nr. 600 af 30. juni 1992 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontraktet og indkøb m.v.

Ændring af udbudsdirektiverne skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslagene skønnes at ville bidrage til effektive udbudsregler, som har til formål at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af offentlige ressourcer og fremme konkurrencen.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 18. maj 2000 i forbindelse med rådsmødet (Indre Marked) den 25. maj 2000. Notat er fremsendt den 12. maj 2000. Grundnotat er fremsendt den 21. september 2000.

12. Meddelelse fra Kommissionen om forsyningspligtydelser i Europa, KOM(2000)580 endelig udgave

Nyt notat

Resumé

I 1996 udsendte Kommissionen en meddelelse om almennyttige tjenesteydelser, KOM(96)443. Kommissionen blev af Det Europæiske Råd opfordret til at ajourføre meddelelsen. Opfordringen kom ved topmødet i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 og gentaget i Feira den 19. og 20. juni 2000.

Der er to mål med Kommissionens nye meddelelse:

- at skabe yderligere klarhed over myndighedernes rolle og anvendelsen af reglerne om konkurrence og reglerne i Det Indre Marked;
- at udvikle den europæiske ramme for velfungerende almennyttige tjenesteydelser.

Kommissionens meddelelse har været præsenteret for Rådet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000. På rådsmødet bad formandskabet medlemsstaterne afgive deres bemærkninger til meddelelsen, således at disse bemærkninger kan indgå i en diskussion om meddelelsen på det kommende rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) 30. november. Danmark har afgivet skriftlige bemærkninger til meddelelsen.

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1996 udsendte Kommissionen en meddelelse om almennyttige tjenesteydelser, KOM(96)443. Kommissionen blev af Det Europæiske Råd opfordret til at ajourføre meddelelsen. Opfordringen kom ved topmødet i Lissabon den 23. og 24. marts 2000 og gentaget i Feira den 19. og 20. juni 2000.

Der er to mål med Kommissionens nye meddelelse.

- skabe yderligere klarhed over myndighedernes rolle og anvendelsen af reglerne om konkurrence og reglerne i Det Indre Marked
- udvikle den europæiske ramme for velfungerende almennyttige tjenesteydelser, inden for hvilken både lokale, regionale og nationale myndigheder såvel som fællesskabet spiller en rolle.

Kommissionen mener, at forbrugerne og virksomhederne har behov for forsyningssikkerhed og ydelser af høj kvalitet til en rimelig pris. Desuden bør der tages hensyn til den sociale balance.

Kommissionen mener, at det kan være nyttig at definere begreberne basale forpligtelser for leverandørerne, fuld gennemsigtighed, frit valg af leverandør og evt. klageinstanser.

Kommissionen peger på, at markedskræfterne i visse tilfælde ikke slår til. Det kan derfor være nødvendigt at sikre eksistensen af visse tjenesteydelser ved fx eksklusive rettigheder, finansieringsmekanismer eller ved at pålægge leverandører en universel leveringsforpligtelse. Kommissionen mener dog, at der skabes størst mulig konkurrence og valgfrihed for brugerne uden at der tildeles eksklusive rettigheder eller lignende. Kommissionen nævner teleområdet som et eksempel på, at den tekniske udvikling har betydet, at man ikke længere behøvede at sikre brugerens ydelse ved tildeling af eksklusive rettigheder.

I de tilfælde hvor der af økonomiske grunde kun er plads til en enkelt leverandør på markedet kan det være nødvendigt at tildele en eksklusiv rettighed for et givent tidsrum. Konkurrencen bør i sådanne tilfælde sikres ved udbud.

Kommissionen slår fast, at EU-traktatens regler om Det Indre Marked og konkurrencereglerne er i overensstemmelse med traktatens regler om almennyttige tjenesteydelser. Desuden slås det fast, at traktatens artikel 86 må ske under iagttagelse af 3 grundlæggende principper: neutralitet, proportionalitet og frihed til at definere, hvad der forstås ved almennyttige tjenesteydelser.

Kommissionen mener, at liberalisering af et område ikke nødvendigvis kræver en privatisering (jf. art. 294). Dog finder traktaten anvendelse på konkurrence- og Indre Markedsregler uafhængigt af ejerformen.

Kommissionen fastslår, at medlemsstaterne har en frihed til selv at definere, hvilke tjenesteydelser, der skal henregnes til almennyttige tjenesteydelser. Kommissionens rolle er blot at påse overholdelse af fællesskabets regler.

Kommissionen pointerer, at principperne i meddelelsen finder anvendelse på alle økonomiske sektorer. Den økonomiske og tekniske udvikling kan medføre, at der opstår uklarheder og derfor vil Kommissionen bestræbe sig på løbende at kaste lys over området i tæt samarbejde med medlemsstaterne fx ved at udstede meddelelser, guidelines m.v.

Kommissionens mener, at liberaliseringen af almennyttige tjenesteydelser har haft en positiv effekt på tilgængelighed, pris og kvalitet. Kommissionen har endnu ikke undersøgt fx prisen for nødvendigt udstyr ved tilslutning, forskellig konkurrencebegrænsende adfærd og manglen på klagemuligheder.

Selve definitionen på forsyningspligt er en vigtig faktor ved liberaliseringen af almennyttige tjenesteydelser. Forsyningspligten inden for fx telesektoren er defineret som en mindsteydelse mht. til tjenester af en vis kvalitet, som alle brugere skal have adgang til for en rimelig pris.

Inden for transportsektoren fokuserer Kommissionen på flytransporten, hvor man i en årrække har haft en gradvis markedsåbning, som er gennemført pr. 1. juli 1998. Visse faktorer er dog med til at forsinke liberaliseringsprocessen. Her nævnes bl.a. adgangen til slots og forskellige bonusprogrammer.

Vej- og banetransporten undergår store forandringer, og Kommissionen har taget initiativ til reguleringer, der skal føre til øget konkurrence.

Kommissionen peger på, at det er fællesskabets mål at understøtte konkurrenceevnen for det europæiske marked i et verdensmarked, der konstant åbnes, samtidig med at forbrugerne beskyttes og sikres flere valg, bedre kvalitet og lavere priser. Kommissionen peger også på, fællesskabet er forpligtet til at vedligeholde funktionen af disse ydelser samtidig med at effektiviteten bedres.

Kommissionen ønsker at forbedre udnyttelse af liberaliseringer, styrke den europæiske koordination og solidaritet samt udvikle nye tiltag fra fællesskabet, som kan understøtte almennyttige tjenesteydelser som fx horisontal forbrugerlovgivning.

På topmødet i Lissabon efterlysts en fremskyndelse af liberaliseringen inden for gas-, elektricitets-, transport- og postsektorerne. Kommissionen blev ved denne lejlighed bedt forberede en fremadrettet rapport og passende forslag, som kunne fremlægges ved topmødet, som skal afholdes i foråret 2001. Kommissionen vil fortsætte sin hidtidige kurs ved liberaliseringer. Det betyder, at Kommissionen vil bruge forskellige evalueringer for at vurdere de almen nyttige tjenesteydelser, således at reguleringen tager hensyn til teknologisk udvikling, nye krav fra forbrugere og nye offentlige behov. Kommissionen vil fortsætte en trinvis udvikling. Det er Kommissionens vurdering, at for at få mest muligt ud af liberaliseringen, bør arbejdet med de foreliggende kommissionsforslag

gennemføres snarest. Kommissionen nævner her direktivforslag på tele- og postområdet.

For at styrke den europæiske koordination og solidaritet er der behov for en øget samordning mht. overvågning af myndigheders og operatørers virksomhed. Kommissionen forestiller sig her en gennemgribende undersøgelse. Kommissionen finder også, at da almennyttige tjenesteydelser tilhører Unionens fælles værdier, som fastslået i artikel 16, kunne det være hensigtsmæssigt med en fælles grunddefinition af begrebet et almen interesse.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen påpeger, at respekten for nærhedsprincippet - herunder medlemsstaternes frihed til at definere, hvad der er omfattet af begrebet almennyttige tjenesteydelser kræver en nøje vurdering af, hvilke rolle myndigheder på forskellige niveauer spiller.

Kommissionen understreger, at proportionalitetsprincippet gælder for dette område. Det betyder, at den måde, som medlemsstaterne løser opgaverne vedrørende almennyttige tjenesteydelser på, ikke unødigt må forvride samhandelen. Dog må de nationale tiltag ikke gå videre end allerhøjest nødvendigt i forhold til konkurrencereglerne og reglerne om fri bevægelighed i Det Indre Marked.

3. Gældende dansk ret

I Danmark varetages reguleringerne af almennyttige tjenesteydelser primært af Trafikministeriet, Forskningsministeriet, Erhvervsministeriet, Kulturministeriet og Miljø- og Energiministeriet. Reguleringen inden for de specifikke sektorer bliver suppleret af markedsføringsloven, konkurrencelovgivningen samt almindelige formueretlige regler i aftaleloven og købeloven.

4. Høring

Meddelelsen har været sendt i skriftlig høring hos medlemmerne af EF-Specialudvalget vedrørende tekniske handelshindringer.

Der er modtaget høringssvar fra BFID (Brancheforeningen af Farmaceutiske Industrivirksomheder i Danmark), Danmarks Rederiforening, LIF (Lægemedelindustriforeningen), LO, Megros (Foreningen af Medicingrossister), Post Danmark og Kommunernes Landsforening.

LO har ingen kommentarer, men understreger vigtigheden af, at hensynet til forbrugerne, miljøet, og til den sociale balance får en afgørende betydning.

Post Danmark kan tilslutte sig, at Danmark indtager en positiv holdning til Kommissionens meddelelse, og dermed støtter liberaliseringsprocessen.

Post Danmark påpeger, at postsektoren ikke er omfattet af forsyningsvirksomhedsdirektivet. Dette betyder, at Post Danmark - i modsætning til fx Tele Danmark - er afskåret fra at udnytte en adgang i dette direktiv til at undtage en sektor fra udbudspligten, såfremt sektoren er effektivt liberaliseret inden for en medlemsstat. Herved stilles Post Danmark ringere end andre virksomheder i liberaliserede sektorer.

Post Danmark finder derfor, at Danmark bør arbejde for, at også postsektoren gives adgang til at blive undtaget fra udbudspligten, såfremt der er sket en fuldstændig liberalisering af sektoren.

Kommunernes Landsforening finder, at der generelt er tale om et godt og velafbalanceret dokument, der udmærket redegør for retstilstanden. Landsforeningen finder det positivt, at Kommissionen generelt lægger vægt ikke kun på snævre forbrugerinteresser, men også miljø og sociale hensyn.

Landsforeningen er principielt enig i, at brugen af subjektive tilfredshedsundersøgelser (Eurobarometer) kan og bør finde anvendelse, men der er tale om et følsomt og ikke altid pålideligt instrument, som man skal være varsom med at anvende, og som ikke fuldt ud kan erstatte mere objektive mål for service og omkostninger m.v.

Landsforeningen finder det positivt, at Kommissionen opsætter forskellige mulige grader af markedsåbning, dog mangler der efter foreningens mening en beskrivelse af problematikken omkring de almennyttige tjenesteydelser, som fortsat udgør naturlige monopoler. Desuden synes det som om senere afsnit i meddelelsen ikke altid indeholder en nuancering af spørgsmålet om liberalisering, idet man kan få det indtryk, at der på et tidspunkt bør liberaliseres på alle områderne for almennyttige tjenesteydelser.

Landsforeningen finder, at man ved spørgsmålet om liberalisering altid må have de enkelte områders karakteristika for øje.

Landsforeningen er enig i, at man fra dansk side skal indtage en positiv holdning til Kommissionens meddelelse og understrege, at der i forhold til borgerne skal lægges vægt på kvalitet og tilgængelighed til rimelige priser samtidig med at hensynet til miljøet og den sociale balance tilgodeses.

BFID, Danmarks Rederiforening, LIF og Megros, har ingen kommentarer til meddelelsen.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Der er ikke umiddelbart lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser forbundet med meddelelsen.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Hvis Kommissionens planer om fremskyndelse af liberaliseringsprocessen føres ud i livet, skønnes det at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. På områder, som allerede er blevet helt eller delvist liberaliseret, har man i Danmark set en faldende tendens i priserne, uden at forsyningsikkerheden er blevet påvirket.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Første gang den 22. september 2000 i forbindelse med forberedelserne til rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000. Senest den 10. november i forbindelse med, at Danmark til det franske formandskab havde afgivet sine skriftlige bemærkninger til Kommissionens meddelelse.

13. Ændret forslag til Rådets forordning (EF) om EF-mønstre, KOM(2000)660

Nyt notat

Resumé

Forslagets formål er at indføre et EF-mønster med gyldighed i hele Fællesskabet. Forslaget er baseret på direktivet om retlig beskyttelse af mønstre (98/71/EF) samt forordningen om EF-varemærker. Mønsterbeskyttelsen omfatter et produkts eller en del af et produkts udseende og kan opnås for en periode på indtil 25 år ved registrering på grundlag af en begrænset forundersøgelse ved Harmoniseringskontoret i Alicante, Spanien. Ikke-registrerede mønstre kan tillige beskyttes efter forslaget i 3 år.

En endelig løsning af spørgsmålet om mønsterbeskyttelse af reservedele afventer en analyse fra Kommissionen. Denne analyse skal foreligge senest den 28. oktober 2004. Kommissionen har pligt til at fremsætte et ændringsforslag til direktivet og forordningen senest den 28. oktober 2005. I overgangsperioden kan reservedele ikke beskyttes som EF-mønster i henhold til forslaget.

Selv om der indføres et EF-mønster, kan der fortsat opnås mønsterbeskyttelse alene i Danmark på grundlag af den danske mønsterlov.

Et lovforslag til en ny designlov er under behandling i Folketinget (L 15). I henhold til Lovforslaget udpeges Sø- og Handelsretten som EF-mønsterdomstol i Danmark.

1. Baggrund og indhold

Rådet har på forslag af Kommissionen den 20. oktober 2000 fremsat et ændret forslag til forordning om EF-mønstre, (KOM(2000)660). Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om oprettelsen af Det Europæiske Fællesskab artikel 308, hvorefter forslaget skal vedtages med enstemmighed.

Kommissionen fremlagde den 21. juni 1999 et ændret forslag til forordning om EF-mønstre, (KOM(1999)310). Forslaget fra 1999 var et ændringsforslag til forslaget, der blev fremsat i 1993, (KOM(1993)342). I 1995 blev behandlingen af dette forslag udsat i afventning af forhandlingerne vedrørende direktivet om retlig beskyttelse af mønstre. Direktivet blev vedtaget i 1998, (98/71/EF), og medlemslandene er forpligtede til at gennemføre direktivets bestemmelser i national lovgivning senest den 28. oktober 2001.

Forordningsforslaget fra 1999 var udarbejdet på en sådan måde, at alle materielle bestemmelser fra direktivet var søgt indføjet i forslaget. Forslaget var ligeledes tilpasset den gældende forordning om EF-varemærker, jf. Rådets forordning (EF) nr. 40/94 af 20. december 1993.

Det ændrede forslag fra 2000 er grundlæggende i overensstemmelse med forslaget fra 1999. Kommissionen har udarbejdet forslaget på baggrund af udtalelserne fra Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg samt drøftelserne i Rådets arbejdsgruppe. Ændringerne har hovedsagelig teknisk og sproglig karakter.

EF-mønstersystemet skal administreres af Harmoniseringskontoret for Det Indre Marked (varemærker, mønstre og modeller) i Alicante,

Spanien, der blev oprettet i forbindelse med etableringen af EF-varemærkesystemet.

Formålet med forslaget er at indføre en EF-mønsterrettighed med samme retsvirkninger i alle medlemsstaterne. EF-mønsteret har gyldighed i hele Fællesskabet og kan ikke opretholdes for enkelte EU-lande. Ved et mønster forstås ifølge forslaget et produkts eller en del af et produkts udseende. Det er således den særlige udformning af et produkt, der kan opnå retsbeskyttelse (mønsterbeskyttelse). Forslaget indeholder to former for beskyttelse, henholdsvis en registreret mønsterret, der kan give beskyttelse i indtil 25 år fra indgivelse af ansøgningen, og en ikke-registreret mønsterret med indtil tre års varighed fra offentliggørelsen af mønsteret. Registreringen af et EF-mønster giver indehaveren eneret til at forbyde tredjemand, at bruge ethvert mønster, der giver det samme helhedsindtryk. Eneretten til det ikke-registrerede mønster er mindre vidtrækkende, idet rettighedshaveren kun kan forbyde en brug af det beskyttede mønster i de tilfælde, hvor der er tale om en kopiering af mønsteret.

For at opnå beskyttelse skal mønsteret være nyt og have individuel karakter. Ifølge forslaget anses et mønster for nyt, hvis intet identisk mønster er blevet offentligt tilgængeligt inden tidspunktet for indleveringen af en ansøgning om mønsterbeskyttelse eller før offentliggørelsen af det ikke-registrerede mønster. Mønstre anses som identiske, hvis deres særlige træk kun adskiller sig fra hinanden på uvæsentlige punkter. Det globale nyhedskrav er modificeret i forhold til gældende ret, idet offentliggørelsen kun er nyhedsskadelig, hvis fagkredsene inden for den pågældende sektor i Fællesskabet med rimelighed kan have fået kendskab til offentliggørelsen af mønsteret.

Efter forslaget anses et mønster for at have individuel karakter, hvis det helhedsindtryk, det giver den informerede bruger, adskiller sig fra en sådan brugers helhedsindtryk af andre mønstre, som er gjort offentligt tilgængelige.

Ifølge forslaget kan en ansøgning om EF-mønster efter ansøgerens eget valg indgives enten direkte til Harmoniseringskontoret eller til en medlemsstats centrale myndighed for industriel ejendomsret, hvilket i Danmark vil sige Patent- og Varemærkestyrelsen. Indgives en ansøgning om EF-mønster til Patent- og Varemærkestyrelsen, skal den videresendes inden 2 uger til Harmoniseringskontoret. Der kan pålægges et gebyr for ekspeditionen, som dog ikke overstiger de administrative omkostninger, der er forbundet hermed.

Harmoniseringskontoret skal ifølge forslaget foretage en meget begrænset prøvelse af et mønsters registrerbarhed. Et mønster kan kun registreres, hvis det vedrører udformningen af et produkt eller en del af et produkt, og det ikke strider mod offentlig orden eller sædelighed. Efter registreringen kan enhver fysisk eller juridisk person fremsætte begæring til Harmoniseringskontoret om, at EF-mønsteret erklæres ugyldigt. Efter forslaget skal der udpeges særlige EF-mønsterdomstole i alle medlemsstaterne med kompetence til at påkende gyldigheds- og krænkelsessager vedrørende EF-mønstre.

Retten til et EF-mønster tilkommer som udgangspunkt ophavsmanden til mønsteret. Dette udgangspunkt fraviges imidlertid, hvis der er tale om et ansættelsesforhold, medmindre parterne har fastsat andet ved aftale.

Forslaget indeholder en overgangsbestemmelse for reservedele, hvorefter der indtil videre ikke kan erhverves EF-mønsteret til en

reservedele, der indgår i et sammensat produkt, når reservedelens udseende er afhængig af det sammensatte produkts udseende ("must match"). Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med mønsterdirektivet, hvor det blev besluttet, at spørgsmålet om mønsterbeskyttelse af reservedele først skal løses endeligt, når Kommissionen har foretaget høringer og undersøgelser vedrørende dette spørgsmål. Kommissionens undersøgelser skal være afsluttet senest tre år efter direktivets gennemførelsesdato, det vil sige den 28. oktober 2004. Efter direktivet har Kommissionen pligt til at fremsætte et ændringsforslag senest den 28. oktober 2005. Kommissionen skal fremsætte et tilsvarende forslag i medfør af forordningen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke berørt spørgsmålet om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

De danske regler om mønstre findes i lovbekendtgørelse nr. 251 af 17. april 1989. Loven er senere på nogle mindre væsentlige punkter ændret ved lov nr. 130 af 26. februar 1992, lov nr. 972 af 17. december 1997 og lov nr. 412 af 31. maj 2000. Endvidere findes bekendtgørelse nr. 377 af 19. juni 1998 om ansøgning og registrering af mønstre. Et lovforslag om en ny designlov (L 15) til afløsning af den gældende mønsterlov er under behandling i Folketinget. Lovforslaget implementerer direktivet om retlig beskyttelse af mønstre. I lovforslaget erstattes betegnelsen "mønster" med "design".

4. Høring

Forslaget har været sendt i høring den 31. oktober 2000 hos følgende:

Advokatrådet, Akademiet for de skønne kunster, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, AUTIG Autobranchens Handels- & Industriforening i Danmark, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Design Center, Danske Arkitekters Landsforbund, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Dansk Forening til fremme af Opfindelser, Dansk Industri, Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Foreningen, Det Danske Handelskammer, Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, Foreningen Danske Designere, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, NOVO Nordisk A/S og Teknologirådet.

Dansk Forening til fremme af Opfindelser, Dansk Industri, Det rådgivende udvalg for Industriel Ejendomsret, LEGO Holding A/S og NOVO Nordisk A/S har alle tilkendegivet, at de generelt støtter forslaget til forordning om EF-mønstre.

AUTIG er af den opfattelse, at der bør stilles højere krav i forslaget til mønstres nyhed og adskillelsesevne, så der ikke kan opnås mønsterbeskyttelse på baggrund af bagatelagtige ændringer i forhold til allerede kendte mønstre.

AUTIG støtter, at der ikke kan opnås EF-mønsterbeskyttelse til reservedele. LEGO Holding A/S tilkendegiver, at reservedelsbestemmelsen burde have været udformet på en sådan måde, at registrering af reservedele kunne finde sted, men at

registreringen ikke kunne håndhæves i overgangsperioden. De Danske Patentagenters Forening er imod, at registrering af reservedele udlukkes i en overgangsperiode. Foreningen er af den opfattelse, at reservedelsbestemmelsen er langt videre end direktivets regler. Endvidere mener foreningen, at der reelt kan blive tale om en permanent bestemmelse, der kun kan ændres ved enstemmighed i Rådet, på trods af ordlydens midlertidige karakter.

Dansk Industri og LEGO Holding A/S understreger, at de ikke-registrerede mønstre er af meget stor betydning for danske virksomheder, da det ikke er alle medlemsstater, der yder beskyttelse mod kopiering af produkter. Det påpeges, at den beskyttelse, som kan opnås i Danmark via markedsføringsloven, i høj grad mangler i de fleste andre EU-lande.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til designloven (L 15) tager højde for de tilpasninger, som må anses nødvendige i forbindelse med forordningsforslagets vedtagelse. Lovforslaget indeholder de samme grundprincipper som forordningen, bl.a. en begrænset forundersøgelse.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det anses som en fordel for danske virksomheder, at der indføres et EF-mønster, med samme retsvirkninger i hele Fællesskabet. Det er samtidig en fordel, at virksomhederne ikke skal indgive en ansøgning i hvert enkelt medlemsland.

Forslaget forventes at have en positiv samfundsøkonomisk effekt.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Det ændrede forslag til forordning om EF-mønstre har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg ved notat af 12. maj 2000.

14. Forslag til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412

Nyt notat

Resumé

I notatet redegøres for indholdet af forslaget til forordning om EF-patenter, KOM(2000)412. Forordningsforslaget tager sigte på at skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder, som samtidigt er billigere og lettere tilgængeligt for brugerne af systemet. Det foreslås, at samtlige EU-medlemsstater skal være dækket af én patentansøgning. Ifølge forslaget skal EF-patentsystemet i ansøgningsfasen bygge på det allerede eksisterende system etableret via Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Det foreslås, at Den Europæiske Patentorganisation (EPO) skal udstede patenterne med umiddelbar virkning for samtlige EU-medlemsstater. Patenterne skal herefter foreligge i deres helhed på ét af de tre EPO-proceduresprog (fransk, tysk, engelsk), og patentkravene på alle tre sprog.

Til blandt andet at afgøre spørgsmål om EF-patenternes gyldighed og krænkelse heraf, foreslår Kommissionen oprettelse af en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal have både førsteinstans- og appelafdelinger. Endelig foreslår Kommissionen, at samtlige gebyrer for EF-patenterne skal tilfalde EPO, til forskel fra i dag, hvor gebyrerne deles mellem de nationale patentmyndigheder og EPO.

Vedtagelsen af forslaget medfører, at patentlovens skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstans kunne indebære en ændring af traktaten og den danske retsplejelov.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremsatte den 1. august 2000 et forordningsforslag om EF-patentet, KOM(2000)412.

Hjemmelen til forslaget er artikel 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab. Kravet til vedtagelse er enstemmighed.

Forordningsforslaget blev fremsendt til medlemsstaterne den 25. august 2000 og blev præsenteret af Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

Forordningsforslaget er på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 med henblik på drøftelse.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af henholdsvis Kommissionens grønbog om EF-patentet og det fremtidige europæiske patentsystem KOM(97)314, der blev fremlagt den 16. juni 1997 og opfølgningen på grønbogen KOM(99)42 af 5. februar 1999. Herudover danner Aftalen om EF-patenter (1989) baggrund for en del af forordningsforslagets bestemmelser.

Opnåelse af patentbeskyttelse kan i dag ske på to måder i Europa. Den ene måde er ved indlevering af en ansøgning til de nationale patentmyndigheder, hvorved der opnås et nationalt patent. Den anden mulighed er at søge om et europæisk patent via EPO, der forvalter Den Europæiske Patentkonvention (EPK). Ansøgningen behandles og udstedes centralt af EPO. I ansøgningen udpeger ansøgeren de medlemslande, som ansøgeren ønsker patentet skal have gyldighed i. Når et europæisk patent bliver meddelt, skal patentet i oversat form fremsendes til de udpegede nationale patentmyndigheder, og der skal betales publiceringsgebyr. Sker dette rettidigt, bliver det europæiske patent gyldigt i det pågældende land, og har samme virkning og reguleres ud fra samme nationale regler som de "rene" nationale patenter. Retstvister afgøres af de nationale domstole med virkning for hvert enkelt land.

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et EU-system med central udstedelse af patenter med umiddelbar virkning i medlemslandene. Det skal skabe et effektivt system til beskyttelse af patentrettigheder. Sigtet med dette er at fremme den europæiske innovation og konkurrenceevne i forhold til især USA og Japan.

Ifølge forslaget indføres et EF-patent system, der i ansøgningsfasen bygger på det allerede eksisterende system etableret via EPK, og ansøgningen behandles således efter de regler, der er fastsat i EPK. Når patentet er meddelt reguleres det efter de regler, der fastsættes i forordningen.

Enheds karakter

EF-patentet skal have enhedskarakter, det vil sige, at det får virkning for hele EU under ét. Det kan ligeledes kun erklæres ugyldigt, begrænses, overdrages eller ophøre med virkning for hele området. Licens kan dog meddeles for de enkelte lande.

Uafhængighed

EF-patentet skal kun være undergivet EU-lovgivning. I ansøgningsfasen vil patentansøgningen være undergivet reglerne og procedurerne i EPK. Virkningerne af et EF-patent vil efter meddelelsen være bestemt af forordningen.

Sprog

For at EF-patentet skal være økonomisk overkommeligt foreslås indført et sprogregime, som går videre end dét, der tidligere er set.

Proceduresprogene i Den Europæiske Patentkonvention er engelsk, tysk og fransk. Når EF-patentet er meddelt på ét af sprogene, skal kravene (den del af patentet, der fastlægger beskyttelsens omfang) ifølge forslaget oversættes til de to andre proceduresprog. EF-patentets gyldighed skal således ikke være afhængig af oversættelse af patentet eller dele deraf til samtlige nationale sprog.

Hvis der bliver anlagt sag mod en formodet krænker af et EF-patent, kan yderligere oversættelse dog blive nødvendig. Som udgangspunkt formodes en påstået patentkrænker, der ikke har haft adgang til patentteksten på det officielle sprog i den medlemsstat, hvor han har bopæl, ikke bevidst at have krænket patentet. Der er således en formodning for god tro, medmindre ond tro kan bevises. For at beskytte patentkrænkeren i god tro, er det foreslået, at patenthaveren ikke kan få tilkendt erstatning for den periode, der ligger forud for patentkrænkerens modtagelse af en oversættelse af patentet.

Domstolssystemet

Ud fra argumentet om størst mulig retssikkerhed og ensartet retspraksis, foreslår Kommissionen, at der oprettes et centraliseret og specialiseret domstolssystem til behandling af patentsager. Kommissionen foreslår konkret, at der oprettes en ny retsinstans benævnt "EF-retten for intellektuel ejendomsret", som skal omfatte både førsteinstans- og appelafdelinger.

Oprettelsen af den foreslåede domstol kræver en ændring af EF-traktaten. Forslaget hænger derfor sammen med de spørgsmål, som skal drøftes på regeringskonferencen i forbindelse med de institutionelle reformer, da der for nuværende ikke er hjemmel i traktaten til en sådan ny retsinstans.

Domstolen skal have enekompetence til at pådømme spørgsmål vedrørende et EF-patents gyldighed og krænkelse, og domstolen skal have mulighed for at iværksætte foreløbige foranstaltninger, tilkende erstatning m.m.. Hvis en sag om et EF-patents gyldighed anlægges ved en national domstol, indebærer enekompetencen, at den nationale domstol skal erklære sig for inkompetent og afvise sagen. De nationale domstoles kompetence foreslås begrænset til sager vedrørende retten til patentet eller aftalte licenser.

"EF-retten for intellektuel ejendomsret" skal have både 1. og 2. instansafdelinger, hvis afgørelser skal være endelige, således at de ikke kan indbringes for Retten i Første Instans. Dog vil Retten i Første Instans have kompetence til at behandle søgsmål angående prøvelse af

afgørelser truffet af Kommissionen vedrørende eksempelvis tvangslicenser.

Gebyrer

I forhold til det nuværende system under EPK foreslås det, at årsgebyrerne, som skal betales for, at patentet vedbliver at være i kraft, udelukkende tilfalder EPO. Dette er nyt i forhold til i dag, hvor indtægterne i forbindelse med europæisk patentbeskyttelse deles ligeligt mellem det pågældende land og EPO.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen vurderer, at målene om at fremme innovationen og væksten i Det Europæiske Fællesskab, samt at forbedre Det Indre Markeds funktion og især give fremstillingen og distributionen af patenterede opfindelser EF-dimensioner, bedst opnås via en forordning. Kommissionen henviser til, at de opstillede mål ikke kan opfyldes af medlemslandene hverken hver for sig eller samlet, hvorfor de som følge af deres grænseoverskridende virkning skal gennemføres på EF-plan.

Kommissionen henviser ligeledes til, at Domstolen har fastslået, at der ikke kan indføres intellektuelle ejendomsrettigheder på EF-plan gennem en harmonisering af de nationale lovgivninger.

I betragtning af rettighedernes enhedskarakter mener Kommissionen, at systemets iværksættelse ikke kan overlades til medlemslandenes skøn. Den foreslåede retsakt, en forordning, begrænser sig ifølge Kommissionen således til det minimum, der er nødvendig for at nå de tilstræbte mål, og går ikke længere end nødvendigt med henblik herpå.

3. Gældende dansk ret

Reglerne om patenter findes i lovbekendtgørelse nr. 926 af 22. september 2000, som senest ændret ved lov nr. 412 af 31. maj 2000. Herudover findes bekendtgørelse nr. 374 af 19. juni 1998 om patenter og supplerende beskyttelsescertifikater.

Endvidere har Danmark ratificeret Den Europæiske Patentkonvention.

4. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos følgende organisationer: Advokatrådet, Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister (DIP), Dansk Forening til Fremme af Opfindelser (DaFFO), Dansk Handel & Service, Dansk Industri (DI), Dansk Patent- og Varemærkekonkulentforening af 1953, Dansk Teknologisk Institut, De Danske Patentagenters Forening (Patentagentforeningen), Det Danske Handelskammer, Formanden for Det Rådgivende Udvalg for Industriel Ejendomsret, professor dr. jur. Mogens Koktvedgaard, Håndværksrådet, Ingeniørforbundet i Danmark, Ingeniørforeningen i Danmark, Landbrugsrådet, Landsorganisationen i Danmark, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Novo Nordisk A/S og Teknologirådet.

Der er modtaget høringssvar fra følgende:

Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening af 1953, Dansk Forening for Industriens Patent- og Varemærkespecialister, Formanden for Det Rådgivende Udvalg, professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard, Landsbrugsrådet, LEGO Holding A/S, LIF Lægemedelindustriforeningen, Dansk Industri, Patentagentforeningen, Løvens Kemiske Fabrik, Dansk Opfinderforening, Novo Nordisk A/S, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Advokatrådet og Håndværksrådet.

Det Danske Handelskammer og Akademiet for de Tekniske Videnskaber har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forordningsforslaget.

De fremkomne høringssvar kan opdeles på følgende måde:

Enheds karakter

LEGO Holding A/S anfører, at det formentlig er den eneste rigtige løsning med en enheds karakter, hvorefter et patent, såfremt det bortfalder, bortfalder for hele Fællesskabets område. Dette kan dog tænkes at få den effekt, at man udtager nationale patenter eller et europæisk patent, idet man ikke nødvendigvis mister sin ret i alle lande gennem disse systemer. Håndværksrådet, Advokatrådet, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, DIP, DaFFO, Patentagentforeningen, DI, og LEGO Holding A/S støtter, at der indføres et enhedspatent.

Sprog

DIP og LIF er positive overfor ethvert tiltag, der kan nedsætte omkostningerne til patentering og kan tilslutte sig forslaget, men LIF og Novo Nordisk A/S så allerhelst, at behandlingssproget blev engelsk, og at der kun skal ske oversættelse i tilfælde af krænkelse. Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard anfører, at løsningen på sprogsprogsproblemet er en klar forbedring i forhold til tidligere forslag. Patentagentforeningen kan tilslutte sig sprogløsningen, såfremt muligheden for at opnå erstatning gøres betinget af det objektive kriterium, at der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet til dansk. DaFFO finder, at alle EF-patenter skal findes på minimum engelsk, og såfremt de findes på fransk eller tysk, bør Kommissionen gives fuldmagt til at oversætte patentet til engelsk. Betaling for dette skal dækkes af Kommissionen som en serviceydelse. Håndværksrådet er betænkelig ved, at der kun skal ske oversættelse af patentkravene til engelsk, tysk og fransk. Advokatrådet finder det betænkeligt at indføre et patentsystem med rettigheder, der har virkning for Danmark, uden at en fuldstændig oversættelse af patenterne er obligatorisk. Rådet mener, at det er forbundet med et retssikkerhedsproblem at brugerne af systemet ikke har adgang til den fulde ordlyd af patentet på brugernes eget sprog.

Domstolssystemet

DIP anfører, at betingelsen for at kunne støtte forordningsforslaget er, at der etableres et retssystem, der sikrer en hurtig, effektiv og ensartet behandling af patentsager ved domstolene. Dette kan efter DIP's opfattelse alene ske ved en gennemførelse af det domstolssystem, der er foreslået i forordningsforslaget. DI, Håndværksrådet og DaFFO giver udtryk for samme holdning. LIF og Novo Nordisk A/S ligger tilhænger af, at både 1. og 2. instansretterne bliver europæiske, men mener at 1. instansretterne bør kunne sættes nationalt og ønsker, at domstolen skal have kompetence til at pådømme både spørgsmål om gyldighed og krænkelse.

Professor, dr. jur. Mogens Kockvedgaard anfører, at et fælles domstolssystem vil skabe den fornødne retssikkerhed, men sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at oprette en speciel domstol til behandling af patentsager. Dette skal ses i sammenhæng med de forfatningsretlige komplikationer, etableringen af en specialdomstol vil afføde samt omkostningerne i forbindelse hermed. Patentagentforeningen finder, at bevarelsen af et nationalt retssystem i første instans er af afgørende betydning ved behandlingen af krænkelsspørgsmål, men kan tilslutte sig, at der oprettes en overnational appelinstans. Endvidere mener foreningen, at der bør overvejes etablering af et generaladvokatsystem med en af de nationale domstole uafhængig generaladvokat tilknyttet appeldomstolen.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse anfører, at domstolen bør have en høj grad af lokal tilstedeværelse, særligt i relation til midlertidige retsskridt og første instans. Dansk skal kunne anvendes som retssprog. Den lokale tilstedeværelse og anvendelsen af dansk vil efter foreningens opfattelse sikre en nærhed mellem danske sagsøgte og domstolen og dels sikre, at der i Danmark vil kunne opretholdes lokal kompetence hos dommere, advokater og patentagenter. Advokatrådet mener, at det foreslåede system er forbundet med betydelige praktiske, sprogmæssige og omkostningsmæssige gener, navnlig for personer og små og mellemstore virksomheder. Rådet er af den opfattelse, at fogedrets- og førsteinstansbehandlingen skal være henlagt til de nationale domstole, og at alene appelinstansen skal være central.

Gebyrer

DIP og Novo Nordisk A/S anfører, at det er nødvendigt at bevare de nationale patentmyndigheder, hvorfor en del af afgifterne fra EF-patentet bør tilfalde disse, og taler desuden for, at EPO uddelegerer nogle af sine opgaver til de nationale patentmyndigheder. Professor, dr. jur. Mogens Kockvedgaard forudser, at de nationale patentmyndigheder vil forsvinde, hvilket skyldes dels det foreslåede gebyrsystem, og dels at mange vil forlade det nationale patentsystem til fordel for EF-systemet. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt, at de samlede gebyrer for opretholdelse af et EF-patent bliver de samme som for et europæisk patent, således at der ikke geografisk set bliver registreret flere patenter end nødvendigt.

Øvrige forhold

Provisorisk beskyttelse (beskyttelse også for tiden før patentmeddelelsen):

DIP og LIF anfører, at provisorisk beskyttelse ikke skal være afhængig af, at krænkeren har modtaget en oversættelse af patentet, men mener at det bør være tilstrækkeligt, at der er indleveret en oversættelse til den nationale patentmyndighed eller EPO. Patentagentforeningen mener, at erstatning for krænkelse bør gøres betinget af, at der foreligger en oversættelse af kravene til dansk, og at det skal præciseres, at provisorisk beskyttelse bortfalder, med mindre der foreligger en oversættelse af hele patentskriftet (beskrivelse og krav) til dansk i forbindelse med udstedelsen af EF-patentet. LEGO Holding A/S finder heller ikke, at de i forslaget indeholdte regler om provisorisk beskyttelse og erstatning er hensigtsmæssige og mener, at krænkeren som et minimum bør fralægge sig en eventuel berigelse, men så helst at reglen udgik. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at reglerne i EPK om provisorisk beskyttelse bør finde anvendelse i stedet for de foreslåede.

Foreløbige foranstaltninger (fogedforbud):

DIP anfører, at en EF-patentdomstol skal kunne håndtere midlertidige foranstaltninger hurtigt og effektivt, og at det kunne være ønskeligt med en harmonisering af reglerne om bevissikring. Professor, dr. jur Mogens Koktvedgaard, LEGO Holding A/S og LIF efterlyser klarere regler vedrørende fogedforbud.

Bioteknologidirektivet:

Landbrugsrådet anfører, at det ikke fremgår af forordningsforslaget, i hvilket omfang det får betydning for bioteknologidirektivet, herunder de nationale ordninger om farmers privileger. Det er ifølge Landbrugsrådet vigtigt, at bestemmelserne i direktivet og den danske patentlov fastholdes.

Kommissionens adgang til at intervenere og meddele tvangslicens:

LEGO Holding A/S anfører, at Kommissionens adgang til at intervenere synes meget vid, og at reglerne om tvangslicensmeddelelse er meget vidtgående og bredt formuleret. Novo Nordisk A/S er af den opfattelse, at meddelelse af tvangslicens ikke skal henhøre under Kommissionens kompetence, med derimod domstolens. Det samme gør sig gældende for så vidt angår fastsættelse af licensafgifter.

Samordning med nationale patenter og patenter udstedt af EPO:

Patentagentforeningen finder, at det er afgørende, at nationale patenter, patenter meddelt af EPO og EF-patenter medfører samme retsvirkninger. Novo Nordisk A/S mener, at de eksisterende muligheder for patentbeskyttelse skal bevares, herunder at det skal være muligt at konvertere en ansøgning om EF-patent til en ansøgning om nationalt patent i de lande, hvor det er muligt at opnå beskyttelse.

Ugyldighedssager ved den centrale domstol og indsigelsessag ved EPO:

Løvens Kemiske Fabrik finder det uholdbart, hvis der skal være mulighed for at føre en ugyldighedssag ved den centrale domstol samtidig, med at der føres en indsigelsessag ved EPO, idet disse to instanser kan komme til forskelligt resultat. Desuden mener de, at det ville være ønskeligt, at der blev indsat yderligere en ugyldighedsgrund, således at patentkravenes omfang også skal kunne tages op til revision af den centrale domstol.

5. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelse af forslaget medfører, at patentloven skal ændres. Herudover vil forslaget om etablering af en enekompetent retsinstant kunne indebære en ændring af retsplejeloven.

Oprettelsen af den foreslåede domstol kræver tillige en ændring af EF-traktaten.

Forslagets bestemmelser om gebyrer vil få konsekvenser for de nationale patentmyndigheders økonomiske grundlag.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

En billigere europæisk patentbeskyttelse vil særligt komme små og mellemstore virksomheder til gode, og det skønnes, at et EF-patent at

vil have en gavnlig effekt på innovationen. Det vil styrke de europæiske virksomheders konkurrenceevne og have en positiv effekt på samfundsøkonomien.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har tidligere været forelagt Europaudvalget ved notat oversendt den 18. september 2000 i forbindelse med rådsmøde (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 28. september 2000.

15. Grønbog om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked, KOM(98)596

Nyt notat

Resumé

På rådsmødet den 30. november 2000 forventes Kommissionen at præsentere sine planer for opfølgning til grønningen om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning i Det Indre Marked, KOM (98)596.

I notatet redegøres for indholdet af grønningen. Formålet med grønningen er at vurdere de økonomiske følger af varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked, at vurdere den nugældende lovgivning på området, samt at undersøge behovet for et EU-initiativ på området i lyset af Det Indre Markeds målsætninger. I følge Kommissionen er der behov for initiativer inden for den private sektors overvågning, øget anvendelse af tekniske systemer til bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering, fx chipkort, koder mv., samt effektive midler i form af sanktioner og retsmidler til sikring af intellektuelle ejendomsrettigheder. Endvidere peger Kommissionen på mulighederne for forbedringer i det administrative samarbejde mellem de kompetente myndigheder i medlemslandene. Der er endnu ikke forelagt konkrete forslag.

1. Baggrund og indhold

Den 15. oktober 1998 fremlagde Kommissionen en grønning om bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked, KOM(98)596.

Ifølge Kommissionen er der tre formål med grønningen:

- at vurdere de økonomiske følger af varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked;
- at vurdere den nugældende lovgivning på området, bl.a. ved at indkredse problemerne og undersøge, hvilke forbedringer der er nødvendige på det retlige område;

- at undersøge behovet for et EU-initiativ på området i lyset af Det Indre Markeds målsætninger.

Grønbogen stiller en række spørgsmål, der er afgørende ved vurderingen af, hvorvidt der er behov for EU-initiativer på området. Det skal bemærkes, at grønningen udelukkende omfatter handlinger, der direkte krænker intellektuelle ejendomsrettigheder. Grønbogen omfatter således ikke handlinger, som falder ind under lovgivningen om illoyal konkurrence.

Analyse af omfang og følger af varemærkeforfalskning og piratkopiering

For at vurdere behovet for initiativer på området, må det økonomiske omfang og følgerne af forfalskning og piratkopiering fastlægges. Dette gælder både de erhvervs- og nationaløkonomiske følger såvel som følger for forbrugerbeskyttelsen.

Retlig analyse

Ud over en fortsat harmonisering vil en forbedring af de materielle bestemmelser om intellektuel ejendomsret ifølge grønningen kunne reducere risikoen for varemærkeforfalskning og piratkopiering. Det foreslås derfor fastlagt, i hvilket omfang de gældende regler på det nationale, europæiske og internationale plan er praktisk egnede til at forhindre varemærkeforfalskning og piratkopiering *{{SPA}}* og i benægtend , hvilke forbedringer der anses for nødvendige.

Mulige løsninger

Kommissionen peger på fire områder, hvor det kan være nødvendigt med initiativer til bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering:

Den private sektors overvågning

Da markedsovervågning er afgørende for afsløring af varemærkeforfalskning og piratkopiering, ønsker Kommissionen, at omfanget og effektiviteten af eksisterende overvågningssystemer, samt behovet for forbedringer på EU-niveau, bliver klarlagt. Ligeledes ønsker Kommissionen en vurdering af overvågningsorganisationers mulighed for at tage retlige midler i anvendelse i samarbejde med de kompetente myndigheder.

Anvendelse af tekniske systemer

Et middel til bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering er anvendelsen af tekniske systemer i form af f.eks. chipkort og kodninger. Kommissionen ønsker, at den aktuelle brug af sådanne midler fastlægges. Ligeledes ønskes en vurdering af disse midlers effektivitet og retlige beskyttelse.

Sanktioner og retsmidler til sikring af overholdelse af intellektuelle ejendomsrettigheder

På såvel nationalt som internationalt plan foreskriver lovgivningen, at lovovertrædelser i form af varemærkeforfalskning og piratkopiering kan forfølges strafferetligt. Spørgsmålet er ifølge Kommissionen, om der er behov for, at de nugældende foranstaltninger og retsmidler suppleres *{{SPA}}* og i bekræftende fald, hvorledes dette kan ske. Hertil hører en vurdering af det gældende processys erunder muligheden for at få stoppet lovovertrædelser tilstrækkeligt hurtigt, samt erfaringer med domstolskompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser, der er truffet i andre medlemsstater.

Ifølge Kommissionen kan samarbejde mellem medlemslandenes relevante myndigheder være et effektivt middel til bekæmpelse af varemærkeforfalskning og piratkopiering på EU-niveau. Kommissionen ønsker en vurdering af det eksisterende samarbejde og behovet for forbedringer.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke udtalt sig om nærheds- og proportionalitetsprincippet i grønbogen, og det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere grønbogens virkninger på dette område.

3. Gældende dansk ret

Varemærkeforfalskning og piratkopiering inden for landets grænser er ikke i Danmark reguleret særskilt, men betragtes som krænkelse af de relevante love om immaterielle enerettigheder. Kontrollen af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer ved EU's ydre grænser er reguleret ved forordning (EF) nr. 3295/94 af 22. december 1994 med senere ændringer.

4. Høring

Grønbogen er sendt i høring hos følgende interesseorganisationer og myndigheder: Advokatrådet, Copy-Dan, Danmarks Radio, Dansk Artist Forbund, Dansk Dataforening, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Dansk Forening for Industriens Patentingeniører, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Industri, Dansk Musiker Forbund, Dansk Patent- og Varemærkekonsulentforening, Dansk Skuespillerforbund, De Danske Patentagenters For ening, Den danske Forlæggerforening, Det Danske Handelskammer, Forbrugerrådet, Foreningen af danske Spillefilmsproducenter, Foreningen af Videogramdistributører, Fællesrådet for Autorer, Fællesrådet for Elektroniske Medier, Fællesrådet for Udøvende Kunstnere, Håndværksrådet, IT-Brancheorganisationen, KODA, Landbrugsrådet, LEGO-fonden, LIF Lægemedelindustriforeningen, Multi Medie Foreningen, Nordisk Copyright Bureau, Op havsretsligt Forum, Producenterne, Samrådet for Ophavsret, Told- og Skattestyrelsen, TV 2, og de berørte myndigheder.

Høringssvarene

I det følgende gengives kort de besvarelser, der er indkommet fra de hørte parter.

Ad grønbogens baggrund og formål

Dansk Industri, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden nævner, at det videre arbejde med grønbogen også skal omfatte lovgivningen om illoyal konkurrence, da f.eks. bevidst slavisk kopiering af produkter, der ikke er beskyttet af intellektuel ejendomsrettigheder, alene er omfattet af de almindelige bestemmelser om illoyal konkurrence. Der henvises bl.a. til, at der ofte sker kopiering af produkter, der på et tidspunkt for kopieringen endnu ikke har opnået en beskyttelse efter lovgivningen om industrielle ejendomsrettigheder.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen er af den opfattelse, at grønbogens anvendelsesområde er dækkende og at det er vigtigt, at alle former for immaterielle rettigheder er med. Dansk Forening for Industriel

Retsbeskyttelse nævner, at en inddragelse af lovgivning om illoyal konkurrence næppe er hensigtsmæssig, da en harmonisering er et større projekt, der kan modarbejde en mere effektiv samordnet indsats for så vidt angår forordning 3295/94.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen oplyser, at piratkopiering primært forekommer på distributionsniveau og oftest indebærer en krænkelse af varemærkeret og/eller ophavsret. Herudover henvises til, at piratkopiering sjældent opstår med hensyn til levering af tjenesteydelser, samt til at piratkopierede varer særligt oprinder fra Kina, Thailand, Tyrkiet, USA samt nogle østeuropæiske lande, mens afsætningen sker dels gennem store detailhandelskæder og dels på kræmmermarkeder, lagersalg o. lign. Forbrugerrådet anser det for nødvendigt med EU-initiativer indenfor området, der vil komme forbrugernes sundhed og sikkerhed til gode.

Ad retlig analyse

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri påpeger, at det største problem med det nugældende regelsæt til bekæmpelse af piratkopiering er, at nationale domstole træffer forskellige afgørelser i spørgsmål om intellektuelle ejendomsrettigheder, samt at der ikke er adgang til specialiserede domstole indenfor alle områder af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Samrådet for Ophavsret hilser det velkomment, at Kommissionen med grønbogen tager fat på problemet med piratkopiering. Samrådet vil kunne tilslutte sig et fremtidigt EU-initiativ, der kan skærpe sanktionsniveauet i Danmark.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen er af den opfattelse, at strafferammen på området er for lav i forhold til de økonomiske interesser, der er knyttet til piratkopiering, samt at aftagerkredsen/forbrugerne ikke anser piratkopiering for en alvorlig krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder eller ikke er klar over de alvorlige konsekvenser af fænomenet. Der peges derfor på behovet for et højere straffniveau.

KODA finder, at der bør sættes særlig fokus på den piratkopiering, der finder sted på eller i tilknytning til Internet, da man på det seneste har oplevet en markant stigning i denne form for piratkopiering.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse nævner, at det kan være relevant med en omvendt bevisbyrde for et lidt tab p.g.a. vanskeligheden med at bevise tab i anledning af piratkopiering.

Dansk Industri, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden påpeger, at ikke alle medlemslande har en effektiv lovgivning om illoyal konkurrence, hvorfor det er særdeles ønskeligt, at Kommissionen tager initiativ til at få vedtaget fælles, effektive regler herom. Dansk Industri og LEGO-fonden foreslår, at de mest effektive nationale bestemmelser om forbud og håndhævelse inkorporeres i et direktiv. Som alternativ foreslås, at medlemslandenes lovgivning om ophavsret harmoniseres, således at produkter, emballage og markedsføringstiltag nyder effektiv ophavsretlig beskyttelse i alle medlemslande.

Både Patentagentforeningen og Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse foreslår, at anvendelsesområdet for Forordning 3295/94 udvides til også at omfatte varer, der fysisk befinder sig andre steder end hos toldmyndighederne. Dansk Forening for Industriel

Retsbeskyttelse foreslår endvidere, at toldmyndighederne bør informere myndighederne i andre EU-lande i tilfælde af en mistanke om, at transitvarer er piratkopier, samt at den nævnte forordning bør suppleres med regler, der harmoniserer de relevante retsplejeregler. Patentagentforeningen peger på, at forordningens praktiske anvendelse varierer mellem EU-landene.

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen foreslår, at parallelimport af varer fra 3. land bør kunne stoppes med de samme retsmidler som piratkopiering, bl.a. for at hindre, at piratkopieringer forklædes som parallelimport.

Ad mulige løsninger {{SPA}} den private sektors overvågning

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri anfører, at oplysningskampagner kan være et effektivt middel til bekæmpelse af piratkopiering, såfremt der er tale om kampagner på nationalt niveau.

Ifølge Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri er det af organisatoriske og finansielle hensyn ikke hensigtsmæssigt at give faglige organisationer beføjelser til at gå rettens vej for at beskytte deres medlemmers interesser. Ligeledes påpeger Advokatrådet, at en sådan ordning næppe umiddelbart kan anses for nødvendig efter danske forhold.

Ad mulige løsninger {{SPA}} anvendelse af tekniske systemer

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri er af den opfattelse, at tekniske systemer til beskyttelse og identifikation af varer og tjenester kan forhindre kopiering i et vist omfang, men at der stadigt udvikles nye og hurtigere måder, hvorpå beskyttelsessystemerne kan brydes. Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri efterspørger derfor, at der på EU-niveau indføres foranstaltninger til beskyttelse af nye tekniske systemer.

Samrådet for Ophavsret understreger vigtigheden af, at der sikres en effektiv retsbeskyttelse mod omgåelse af kopieringer og elektronisk information om rettighedsforvaltning.

Ad mulige løsninger {{SPA}} sanktioner og retsmidler

Med hensyn til strafferetlige sanktioner er det Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri ^{{{PU2}}}s opfattelse, at den nuværende lovgivnings ordlyd er tilfredsstillende, men at anvendelsen i praksis er problematisk. Der henvises specielt til et behov for, at der tildeles straffe af et sådan omfang, at de har en afskrækkende virkning. IFPI, NCB og Samrådet for Ophavsret går ind for en skærpelse af strafferammen for piratvirksomhed I oplyser, at domstolene i praksis kun har idømt meget lave strafsanktioner i form af bøder for ulovlig piratvirksomhed.

Justitsministeriet påpeger, at et eventuelt direktivforslag på området ikke bør omfatte en harmonisering af medlemsstaternes nationale strafferet eller retspleje, da sådanne initiativer synes at falde udenfor rammerne af, hvad der kan reguleres i retsakter udstedt i medfør af EF-traktaten (1. søjle), herunder f.eks. artikel 100 A (nu artikel 95).

Advokatrådet nævner, at grønbogens retsplejemæssige og strafferetlige spørgsmål og forslag har ganske vidtrækkende karakter, som bør underkastes en nøjere vurdering. Advokatrådet nævner blandt andet spørgsmålet om, hvorledes forskellige strafferetlige sanktioner bør

hjemles. Ligeledes stiller Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri spørgsmål ved indførelsen af EU-sanktioner på området om end et højere fælles sanktionsniveau vil være formålstjenligt.

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Patentagentforeningen og LEGO-fonden støtter forslagene om indførelse af foranstaltninger og procedurer på EU-niveau vedrørende beslaglæggelse af kopiproducter før sagen pådømmes, samt vedrørende muligheden for at tilbagekalde ulovlige varer for lovovertræders regning. Advokatrådet foreslår, at en vurdering af grønbogen i relation til TRIPS-aftalens bestemmelser om strafferetlig forfølgning inddrages i det nævnte udvalgs arbejde. TRIPS (Trade Related Intellectual Property Rights) er en aftale under WTO.

Såvel Dansk Industri, Patentagentforeningen som LEGO-fonden finder, at lukning af kopistens virksomhed kan være et effektivt middel. En sådan sanktion skal ifølge Dansk Industri kun anvendes i meget grove tilfælde og under forudsætning af retsgarantier for, at dette ikke pålægges ellers lovlige virksomheder, der uforsætligt har gjort sig skyldig i piratkopiering. Ligeledes anfører Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, at en sådan sanktion kan overvejes overfor virksomheder, hvis kopiering udgør virksomhedens hovedbeskæftigelse.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Patentagentforeningen, Dansk Industri, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden understreger, at en forpligtelse for lovovertræderen til at fremlægge oplysninger om kopivarers oprindelse og distribution er vigtig for rettighedshaverens mulighed for at slå til mod piratkopister. Disse påpeger endvidere, at piratkopierede produkter skal destrueres fremfor at blive givet til velgørende formål. IFPI finder, at det bør overvejes, om aftagere og slutbrugere skal kunne idømmes en form for bod eller godtgørelse for brugen af et ulovligt produkt. Ligeledes bør det overvejes, om hæleri af piratkopierede produkter skal kriminaliseres.

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden støtter endvidere at alle domme på området offentliggøres, mens Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen betvivler relevansen af offentliggørelsen.

Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse påpeger endvidere, at en adækvat beskyttelse vanskeliggøres af begrænset jurisdiktion for handlinger, der spredes over flere lande, og at pirathandlere benytter sig af dette. Handlinger udført i tredjelande bør kunne rammes af nationale retsmidler, hvis der er en vis forbindelse til jurisdiktionslandet, f.eks. at krænkelsen er bestilt fra landet. Samrådet for Ophavsret peger på, at der ved online-transmissioner er problemer med lovvalg. Det bør i disse situationer sikres, at det er modtagelandets lovgivning, der finder anvendelse, eftersom en anvendelse af oprindelseslandets lovgivning vil kunne vanskeliggøre bekæmpelsen af pirateri på Internettet.

Ad mulige løsninger SPA administrativt samarbejde mellem myndigheder

Dansk Industri, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Patentagentforeningen, Told & Skat og LEGO-fonden er af den

opfattelse, at samarbejdet mellem de kompetente nationale myndigheder bør udbygges og forstærkes.

LEGO-fonden påpeger, at det administrative samarbejde bedst styrkes ved en centralisering af toldmyndighederne, mens Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri henviser til, at der må overvejes foranstaltninger, som kan kompensere for fjernelsen af toldkontrollen ved grænserne mellem medlemslandene, f.eks. i form af større samarbejde mellem medlemslandenes politi- som toldmyndigheder. Herudover støtter Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden forslagene om, at de kompetente myndigheder skal kunne udveksle oplysninger via en database, foretage fælles kontrol, samt overvåge mistænkte varer efter anmodning fra andre medlemsstater.

Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse, Patentagentforeningen og LEGO-fonden er af den opfattelse, at Kommissionen, som foreslået i grønbogen, bør påtage sig en mere direkte rolle i bekæmpelsen af piratkopiering, herunder at Kommissionen bør rapportere om de gennemførte foranstaltninger i medlemslandene. Endvidere peges der på fordelene ved et større samarbejde mellem Kommissionen og industrien.

Dansk Industri, Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri, Patentagentforeningen, Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og LEGO-fonden støtter gennemførelsen af bedre uddannelse af det personale, der har til opgave at bekæmpe varemærkeforfalskning og piratkopiering i Det Indre Marked. Dansk Forening til Bekæmpelse af Produktpirateri og LEGO-fonden påpeger vigtigheden af, at dette sker i tæt samarbejde med rettinghavere og deres organisationer. Dansk Forening for Industriel Retsbeskyttelse og Patentagentforeningen nævner, at en udveksling af personale mellem medlemsstaterne vil være gavnligt.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Grønbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere de samfundsøkonomiske konsekvenser af grønbogen.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget er orienteret om grønbogen ved notat oversendt den 18. december 1998, supplerende notat oversendt den 9. februar 1999, notat oversendt 12. februar 1999, samt notat oversendt den 10. juni 1999.

16. Ændrede forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) og direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling, KOM(91)174 endelig udg.

Resumé

Forslaget består af forordning om Statut for Det Europæiske Selskab samt et tilhørende forslag til direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling. Forordningen og direktivet udgør en helhed. Forslaget er et tilbud til europæiske virksomheder, hvis aktiviteter falder inden for flere medlemsstater.

Formålet er at skabe en selskabsform, hvor der skabes nye fællesskabsretlige regler, som tager sigte på at skabe et nyt organ (Det Europæiske Selskab (SE)), der er en selvstændig juridisk person og stiftet i fællesskabet. Der skal gælde de samme regler for alle SE-selskaber, uanset hvor selskabet vælger at etablere sig og vælger at operere fra, ligesom selskabet skal kunne flytte fra en medlemsstat til en anden.

Det er frivilligt at stifte et SE, og stiftelsesformerne er fusion, holding, datterselskab og omdannelse. Det er en betingelse, at der skal være et grænseoverskridende element til stede. I forbindelse med stiftelse af et SE, skal der oprettes et særligt forhandlingsorgan (et rent arbejdstagerorgan), SFO, som skal forhandle en aftale med ledelsen om information, høring og medbestemmelse i SE:

Forslaget vil medføre lovgivning inden for såvel selskabsretten som skatteretten, men der kan ikke før forordningen samt det supplerende direktiv er forhandlet endeligt på plads siges noget om omfanget. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

Efter høring af EF-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg har Kommissionen ved skrivelse af 27. maj 1991 oversendt ændrede forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) og direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling til Rådet.

Teksten består af to dele:

- forslag til forordning om Statut for Det Europæiske Selskab med hjemmel i EØF-traktatens art. 95 (tidligere art. 100 A) eller art. 308 (tidligere art. 235) og
- forslag til direktiv om supplerende bestemmelser til Statutten for Det Europæiske Selskab med hensyn til arbejdstagernes stilling med hjemmel i EØF-traktatens art. 44 (tidligere art. 54).

Det er således uafklaret, om forslagene kan vedtages med kvalificeret flertal eller enstemmighed.

Forordningen og direktivet udgør en helhed.

Forslaget er et tilbud til europæiske virksomheder, hvis aktiviteter falder inden for flere medlemsstater.

Efter forordningsforslaget kan aktieselskaber stifte et europæisk selskab (SE) ved fusion, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater. Aktie- eller anpartsselskaber kan desuden stifte et holding SE, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater, eller i

de sidste 2 år har haft et datterselskab eller en filial i en anden medlemsstat. Selskaber eller virksomheder kan stifte et SE, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater eller i de sidste 2 år har haft et datterselskab i en anden medlemsstat. Endelig kan et SE stiftes ved omdannelse af et aktieselskab, hvis selskabet i de sidste 2 år har haft et datterselskab i en anden medlemsstat.

Registrering af et SE-selskab finder sted i den medlemsstat, hvor selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted. Selskabet skal have en generalforsamling og en ledelse organiseret enten efter det én-strengede system (bestyrelse) eller det to-strengede system (direktion og bestyrelse).

På en række områder henviser forslaget til lovgivningen i den medlemsstat, hvor selskabet har sit hjemsted. Dette gælder bl.a. generalforsamlingens tilrettelæggelse, forløb og procedurer.

Det oprindelige direktivforslag har ikke været drøftet siden 1993. De seneste års drøftelser har samlet sig om opfølgningen af Davignon-rapporten, som det tidligere luxembourgske formandskab udformede i et nyt direktivforslag. De skiftende formandskaber har siden arbejdet videre med sagen, dog uden at der er opnået et resultat.

Davignon-rapporten.

I maj 1997 offentliggjordes Davignon-rapporten om medindflydelse, information og høring i Det Europæiske Selskab. På grundlag af rapporten fremsatte det luxembourgske formandskab et kompromisforslag til direktiv om supplerende bestemmelser til Statutten for Det Europæiske Selskab med hensyn til arbejdstagernes stilling. Forslaget har hidtil henvist til art. 44 (tidligere art. 54) som hjemmel. Det bemærkes, at afgørelser om medbestemmelse ifølge den sociale protokol artikel 2, stk. 3, der nu er indskrevet i Amsterdam-traktaten som artikel 137, kræver enstemmighed. D.v.s. at, hvis Kommissionen vælger at fremsætte forslaget i medfør af den sociale protokol, skal forslaget vedtages med enstemmighed.

Rådets Juridiske Tjeneste har den 10. maj 1999 fremsat en udtalelse om hjemmelsspørgsmålet, hvori der utvetydigt peges på artikel 308 (tidligere art. 235) som eneste mulige hjemmelsgrundlag for såvel Statutten for det Europæiske Selskab som for Direktivet om det Europæiske Selskab. Kommissionen har i Coreper 1 den 19. maj 1999 givet udtryk for, at Kommissionen ikke ville modsætte sig Rådets Juridiske Tjenestes anbefaling på grund af sagens substantielle udvikling i Rådet siden Kommissionens forslag og på grund af sagens lange historie. Kommissionen fandt det vigtigt, at rekonstruere Europa-Parlamentet. Der kræves enstemmighed efter artikel 308 (tidligere art. 235).

Kompromisforslaget vedrørende medarbejderdirektivet tager udgangspunkt i teksten i EWC-direktivet (Direktivet om Europæiske Samarbejdsudvalg) med de nødvendige ændringer, herunder supplerende regler om medbestemmelse, der ikke er omfattet af EWC-direktivet. På grund af sammenhængen med EWC-direktivet er forslaget fremsat i social- og arbejdsministrenes regi. Behandlingen af kompromisforslaget foregår derfor i Arbejdsministeriets regi.

Ifølge forslaget er det en betingelse for oprettelse af et SE-selskab, at der enten oprettes et repræsentationsorgan eller etableres procedurer vedrørende information og høring samt at der gives adgang til medbestemmelse i selskabets øverste ledelsesorganer.

I forbindelse med etablering af et SE-selskab skal de øverste ledelsesorganer i de stiftende selskaber underrette de ansatte om planerne om oprettelse af et SE-selskab. Til at repræsentere de ansatte nedsættes der et særligt forhandlingsorgan (SFO), der kun består af arbejdstagere. Alle formalia omkring hvordan SFO etableres følger principperne i EWC{{SPA}}direktivet. SFO træffer som udgangspunkt afgørelse med simpelt flertal. S&a lige vidtrækkende afgørelser, f.eks. fravalg af medbestemmelse eller beslutning om ikke at påbegynde eller afbryde forhandlingerne, skal dog træffes med kvalificeret flertal.

Ledelsen og SFO skal forhandle om indgåelse af en aftale om information, høring og medbestemmelse i SE-selskabet. Der er forhandlingsfrihed under forhandlingerne. Det vil sige, at der kan indgås en aftale, der udelukker et eller flere elementer, fx medbestemmelse, eller alle tre elementer.

Såfremt parterne ikke kan blive enige om en model for medarbejderindflydelse i SE-selskabet, finder et sæt tvungne referenceregler anvendelse. Referencereglerne fastsætter regler om information, høring og medbestemmelse. Referencereglerne om medbestemmelse, som er indeholdt i forordningsforslaget, hviler på et princip om beskyttelse af allerede eksisterende rettigheder til medbestemmelse. Referencereglerne består derfor som udgangspunkt af det nationale regelsæt, der har været anvendt i de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE{{PU2}}et.

Hvis der i flere af de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE{{PU2}}et har været anvendt nationale regler om medbestemmelse, skal SFO vælge hvilket regelsæt, som skal være referenceregelsæt.

Hvis der i ingen af de deltagende selskaber forud for stiftelsen af SE{{PU2}}et har været anvendt regler om medbestemmelse, fx fordi de medlemslande, hvori de deltagende selskaber er beliggende, ikke har regler om medbestemmelse, indgår medbestemmelse ikke i referencereglerne.

Så længe der forhandles, gælder der et krav om kvalificeret flertal ved afstemninger, når en vis procentdel af arbejdstagerne ellers ville miste medbestemmelsesrettigheder som følge af aftalen. Formålet er at gøre det vanskeligt at stemme eksisterende medbestemmelsesrettigheder ned. Hvis forhandlingerne bryder sammen, skal de tvungne referenceregler om medbestemmelse anvendes, men først når en vis procentdel af arbejdstagerne ellers ville miste en eksisterende ret til medbestemmelse.

Tærsklerne foreslås forskellige afhængigt af, om der er tale om stiftelse ved fusion eller ved holding- og datterselskaber. Ved stiftelse ved omdannelse skal medarbejderindflydelsen som minimum være den samme som den, der findes i det selskab, der er omdannet. De foreslåede tærskelværdier er på 20-25% ved fusion og 40-50% ved holding- og datterselskab.

De medarbejdervalgte ledelsesmedlemmer har samme rettigheder og pligter som de øvrige medlemmer af ledelsen.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det seneste forslag fra Kommissionen til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) og direktiv om supplerende bestemmelser til SE-statutten med hensyn til arbejdstagernes stilling er fra 1991 (KOM(91)174 endelig udg. - SYN 218 og SYN 219).

Kommissionen tager heri ikke direkte stilling til forslaget forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet, som først blev indført i Traktaten med vedtagelsen og inkorporeringen af Maastricht-traktaten.

3. Gældende dansk ret

Der er ingen gældende dansk ret vedrørende et europæisk selskab. Den danske selskabsretlige regulering er i et vist omfang baseret på EF-direktiver.

Medarbejderne i et dansk aktieselskab har efter aktieselskabslovens § 49 ret til at vælge 1/3-del af medlemmerne til bestyrelsen, hvis selskabet i gennemsnit de sidste tre år har beskæftiget 35 medarbejdere og mindst halvdelen af medarbejderne ved en afstemning ønsker repræsentation i selskabets bestyrelse.

De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er i enhver henseende ligestillet med de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

4. Høring

Det luxembourgiske formandskabs kompromisforslag har været i høring hos bl.a. Finansrådet, Finansforbundet, Dansk Arbejdsgiverforening, LO, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Ledernes Hovedorganisation, Dansk Industri, Danmarks Rederiforening, Forbrugerrådet, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Danske Andelskasser, Realkreditrådet, Børsmæglerforeningen, Sammenslutningen af Danske Andelskasser, SALA (Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverorganisationer), Danske Investeringsforeningers Fællesrepræsentation, FTF (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd), og Den Kristelige Fagbevægelse.

Organisationerne er fortsat positive overfor det Europæiske Selskab, af hensyn til effektiviteten af Det Indre Marked og EU's konkurrencedygtighed. Imidlertid må indførelsen af et Europæisk Selskab ikke være på bekostning af den medarbejderindflydelsestradition, der er i Danmark.

Dansk Arbejdsgiverforening har bl.a. givet udtryk for, at den danske medarbejderrepræsentationsmodel bør finde anvendelse som en ligeværdig model i de foreslåede referenceregler. Endvidere har Dansk Arbejdsgiverforening givet udtryk for, at virksomheder under en vis størrelse bør være undtaget.

Dansk Arbejdsgiverforening og Rederiforeningen finder, at besætningsmedlemmer i handelsflåden bør kunne undtages.

LO finder, at der skal være en ensartet informations-, hørings- og medbestemmelsesprocedure i alle Europæiske Selskaber.

SALA har udtrykt bekymring for, at formandskabets forslag får afsmittende virkning på de foreslåede statutter for det europæiske andelselskab.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil medføre lovgivning inden for såvel selskabsretten som skatteretten, men der kan ikke før forordningen samt det supplerende

direktiv er forhandlet endeligt på plads siges noget om omfanget. Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke på det foreliggende grundlag at ville medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Forslagene har været behandlet på Europaudvalgets møde den 12. juni 1992, hvor der blev givet forhandlingsmandat, den 6. november 1992 til orientering, den 2. april 1993 til orientering, den 10. december 1993 til orientering, den 24. maj 1996 til orientering, 21. november 1997 til orientering, den 27. marts 1998 til orientering og senest på Europaudvalgets møde den 15. maj 1998 til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet den 18. maj 1998. Europaudvalget har senest modtaget et faktisk notat fremsendt den 27. november 1998.

Endvidere har kompromisforslaget vedrørende direktivet været forelagt Europaudvalget flere gange senest den 26. november 1999 til orientering.

17. Formandskabernes fælles arbejdsprogram

Nyt notat

Resume

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Frankrig, Sverige og Belgien foreligger endnu ikke, men forventes offentliggjort om kort tid.

Formandskabernes arbejdsprogram har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

I 1997 introducerede de tre formandskaber Luxembourg, Storbritannien og Østrig et nyt arbejdsredskab for planlægning, strategi og kontinuitet for arbejdet i Rådet (Indre Marked), nemlig det fælles arbejdsprogram. De efterfølgende formandskaber har herefter præsenteret deres fælles arbejdsprogrammer. De rullende arbejdsprogrammer beskriver formandskabernes prioriteringer og tidsplaner for gennemførelse af initiativerne.

Arbejdsprogrammet for de tre formandskaber Frankrig, Sverige og Belgien foreligger endnu ikke, men forventes offentliggjort om kort tid.

Det forrige arbejdsprogram (Portugal, Frankrig og Sverige) lagde vægt på at koordinere Indre Markedspolitikken med andre politikområder, især miljø, forbrugerbeskyttelse, sundhed, beskæftigelse og økonomisk og social udvikling. Det gav også særlig prioritet til Kommissionens strategi

for Det Indre Marked og for den økonomiske reformproces, som blev sat i gang af Det Europæiske Råd i Cardiff. Yderligere lagde formandskaberne stor vægt på, at konklusionerne for Lissabon-topmødet gennemføres.

I arbejdsprogrammet blev betydningen af at fastholde fokus på de områder af Det Indre Marked, som endnu ikke er gennemført, understreget.

De tre formandskaber så forbrugertillid som et centralt element ikke alene for videreudviklingen af Det Indre Marked, men også for det europæiske projekt som helhed. Derfor så de tre formandskaber forbrugerpolitik som en horisontal politik og satte særlig fokus på forbrugeraspekterne af Indre Markedslovgivningen og andre Indre Markedsinitiativer. Formandskaberne så sammenlægningen af Rådet (Indre Marked) og Rådet (Forbrugere) som en anledning til at understøtte denne udvikling, og der planlægges under det svenske formandskab afholdt et uformelt rådsmøde mellem ministrene for Indre Marked og forbrugerministrene med fokus på integration af forbrugerhensyn i Det Indre Marked.

Formandskaberne prioriterede integration af miljø og bæredygtighed i udviklingen af Det Indre Marked og ønskede at fremme arbejdet med at udvikle indikatorer for måling af Indre Markedsinitiativernes miljømæssige effekt. Målet er, at der skal præsenteres en dækkende og omfattende strategi til Det Europæiske Topmøde i juni 2001 i Göteborg.

Desuden ønskede formandskaberne at sætte ind på bl.a. områderne gensidig anerkendelse, standardisering, offentligt udbud, parallelimport, patenter, selskabsret, SLIM og elektronisk handel.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er blev ikke i det forrige arbejdsprogram taget stilling til spørgsmålet om nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Det fælles arbejdsprogram forventes ikke i sig selv at berøre dansk lovgivning.

4. Høring

Arbejdsprogrammet foreligger endnu ikke og har derfor ikke været i høring.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Arbejdsprogrammet vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Det fælles arbejdsprogram for formandskaberne Frankrig, Sverige og Belgien har ikke tidligere været nævnt for Europaudvalget.

18. Resultattavlen for Det Indre Marked, nr. 7

Nyt notat

Resumé

Som en del af Handlingsplanen for Det Indre Marked blev det besluttet, at Kommissionen hvert halve år skal udarbejde en resultattavle, som gør status over effektiviteten og implementeringen af Det Indre Marked. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 forventes det, at Kommissionen orienterer om resultattavlens 7. udgave, og at medlemsstaterne vil udveksle synspunkter herom. Den 7. udgave af Resultattavlen foreligger endnu ikke.

1. Baggrund og indhold

Det Europæiske Råd vedtog i Amsterdam den 16.-17. juni 1997 Handlingsplanen for Det Indre Marked. Formålet med handlingsplanen var at forbedre gennemførelsen og effektiviteten af Det Indre Marked. Med henblik på at gøre status udarbejder Kommissionen hvert halve år en resultattavle.

Den 6. udgave af resultattavlen udkom i maj 2000. Den 7. udgave forventes at foreligge om kort tid. På rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 forventes det, at Kommissionen orienterer om resultattavlens 7. udgave, og at medlemsstaterne vil udveksle synspunkter herom.

Det forventes, at Resultattavlen nr. 7 vil indeholde følgende afsnit:

- Status for gennemførelse af Handlingsplanen for Finansielle Tjenesteydelser
- Status for gennemførelse af Indre Markeds direktiverne i national ret
- Tilbage meldinger fra koordinationscentrenes/kontaktpunkternes arbejde
- Fremskridt på standardiseringsområdet
- Status for Dialogen med borgerne og virksomhederne
- Prissammenligninger

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet sagen i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Resultattavlen berører ikke i sig selv dansk lovgivning.

4. Høring

Resultattavlen har ikke været i høring, da den ikke er modtaget.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Sagen skønnes ikke i sig selv at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Europaudvalget har ikke tidligere været orienteret om Resultattavlen nr. 7. Europaudvalget blev på mødet den 18. maj 2000 orienteret om Resultattavlen nr. 6.

19. Strategien for Det Indre Marked for service

Resumé

Det Europæiske Råd har opfordret Kommissionen til at udarbejde en strategi for at fjerne hindringer for handel med serviceydelser i EU. På den baggrund vil Kommissionen på rådsmødet (Indre Marked, Forbruger og Turisme) den 30. november 2000 præsentere en meddelelse, der endnu ikke foreligger. Det må forventes, at Kommissionen vil foreslå, at der gennemføres en analyse af, hvilke barrierer der er for handel med serviceydelser i EU's Indre Marked. Denne fokusering på servicesektoren ligger i tråd med Erhvervsministeriets analyser af denne sektors stigende samfundsøkonomiske betydning og internationalisering. Meddelelsen forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund og indhold

På mødet i Lissabon i marts 2000 opfordrede Det Europæiske Råd Kommissionen til inden udgangen af 2000 at udarbejde en strategi for at fjerne hindringer for handel med serviceydelser.

På den baggrund vil Kommissionen på rådsmødet den 30. november 2000 (Indre Marked, Forbruger og Turisme) præsentere en meddelelse, der endnu ikke foreligger. Det forventes, at Kommissionen vil pege på behovet for et mere velfungerende Indre Marked for serviceydelser. Servicesektoren spiller en afgørende rolle i forhold til såvel beskæftigelse som værdiskabelse i Europa. Hidtil har der imidlertid ikke været gennemført systematiske analyser af, hvordan Det Indre Marked fungerer på serviceområdet.

I meddelelsen om Det Indre Marked for service vil Kommissionen formentlig foreslå, at der gennemføres en analyse, der skal afdække de nuværende barrierer for grænseoverskridende handel med serviceydelser i EU. Det forventes, at Kommissionens analyse vil fokusere på barrierer set i forhold til de forskellige trin i servicevirksomhedernes produktionskæde - fra etablering af en virksomhed til markedsføring og salg af serviceydelser. På baggrund af denne analyse vil Kommissionen formentlig lægge op til en drøftelse af, hvorvidt bestemte typer lovgivning eller administrativ praksis medfører uhensigtsmæssige barrierer for grænseoverskridende handel med serviceydelser.

2. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionens forventede meddelelse kan ikke vurderes i forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Kommissionens meddelelse forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for dansk ret.

4. Høring

Kommissionens meddelelse vil blive sendt i høring, så snart den foreligger.

5. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Kommissionens meddelelse om Det Indre Marked for service forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

6. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det må anses som en fordel for danske forbrugere og virksomheder, at der skabes et mere velfungerende Indre Marked for tjenesteydelser.

7. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Sagen har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget.

20. Mærkning og sporing af genetisk modificerede organismer

1. Status

Der foreligger ingen dokumenter fra Kommissionen.

Kommissionens vil præsentere nogle initiativer om mærkning og sporing som opfølgning på Kommissionens udmelding den 13. juli 2000 om, at den inden udgangen af efteråret 2000 dels vil forelægge et omfattende regelsæt om mærkning af genmodificerede organismer (GMO) og afledte GMO-produkter og dels vil forelægge et initiativ til et sporingssystem for GMO.

Spørgsmålet om mærkning og sporing er endvidere sat i fokus via den erklæring som Frankrig, Danmark, Italien, Grækenland og Luxembourg afgav på rådsmødet (Miljø) den 24. - 25. juni 1999. Erklæringen "*påpeger, at det er nødvendigt, at Kommissionen*

omgående forelægger et komplet udkast til regler, der sikrer en effektiv mærkning og sporbarhed af GMO'er og GMO-afledte produkter, og erklærer, at de indtil sådanne regler er vedtaget, vil tage skridt til at få nye tilladelser til at dyrke og markedsføre GMO'er suspenderet i overensstemmelse med forebyggelses- og forsigtighedsprincipperne."

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med rådsmøde (Miljø) den 10. oktober 2000, hvor sagen var sat på dagsordenen med henblik på præsentation fra Kommissionen.

Aktuelt notat blev i den forbindelse oversendt til Folketinget den 29. september 2000.